

RAPORT FINAL

MONITORIZAREA ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 30 NOIEMBRIE 2014

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX cu condiția indicării sursei de informație.

Efortul de Monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 beneficiază de asistență tehnică din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI) și este susținut financiar de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID), National Endowment for Democracy (NED), Consiliul Europei, precum și Fundația Stefan Batory din resursele oferite de Fondul Solidaritate în cadrul Programului "Sprijin pentru Democrație" al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone. Opiniile exprimate în raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

RAPORT FINAL

Monitorizarea Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014

Perioada de monitorizare: 15 septembrie - 9 decembrie 2014
Publicat la 29 ianuarie 2015

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

CUPRINS

PREZENTAREA EFORTULUI DE MONITORIZARE A ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 30 NOIEMBRIE 2014	1
I. REZUMAT	2
II. CONSTATĂRI	4
1. Perioada preelectorală	4
2. Prestația organelor electorale	5
3. Prestația administrației publice locale	10
4. Prestația concurenților electorali	11
5. Prestația mass-mediei locale și regionale	17
6. Participarea societății civile în monitorizarea alegerilor	17
7. Ziua precedentă alegerilor	18
8. Ziua scrutinului	18
9. Numărarea paralelă a voturilor și numărarea rapidă a voturilor efectuate de Promo-LEX	25
10. Validarea alegerilor	25
III. FINANȚELE CONCURENȚILOR ELECTORALI ÎN CADRUL CAMPANIEI ELECTORALE PENTRU ALEGERILE PARLAMENTARE 2014	27
1. Aspecte financiare cu conotație electorală din perioada preelectorală	27
2. Aspecte financiare ale concurenților electorali din perioada campaniei electorale 2014	27
IV. RECOMANDĂRI	36
V. METODOLOGIA DE OBSERVARE A PROMO-LEX	39
LISTA DE ABREVIERI	40
ANEXĂ	42

PREZENTAREA EFORTULUI DE MONITORIZARE A ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 30 NOIEMBRIE 2014

Monitorizarea Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 a fost un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Programului de Monitorizare a Proceselor Democratice. Asociația Promo-LEX este o asociație obștească, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și protejarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile. Efortul de Monitorizare a alegerilor a fost desfășurat în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. Efortul de Monitorizare Promo-LEX a cuprins 41 observatori pe termen lung (OTL) și 32 Asistenți ai observatorului pe termen lung (OTM) care au monitorizat procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 15 septembrie – 9 decembrie 2014. În ziua alegerilor, Promo-LEX a delegat câte un observator static pe termen scurt în fiecare secție de votare. Efortul Promo-LEX a realizat Număratoarea Rapidă Calitativă a voturilor (Quick Count) în baza unui eșantion reprezentativ precum și Numărarea în Paralel a Voturilor (PVT) în toate secțiile de votare.

Toți observatorii au raportat constatările într-o formă standardizată în baza vizitelor în localități, la Consiliile Electorale de Circumscripție și în baza observării Zilei Alegerilor în secțiile de votare. Sursa elaborării

rapoartelor publice a Efortului de Monitorizare au servit exclusiv rapoartele standardizate ale observatorilor întocmite în baza monitorizării directe, a discuțiilor, întâlnirilor cu interlocutori și consultarea documentelor oficiale.

Efortul de Monitorizare Promo-LEX nu este un concurent electoral și nici nu este oponent politic al oricăror formațiuni sau candidați implicați în alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Efortul de Monitorizare Promo-LEX nu este un organ de anchetă și nu își asumă obligația expresă de a proba constatările observate. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat înainte de începerea activității Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX. Obligațiile principale ale acestui Cod sunt buna-credință, non partizanatul politic și operativitatea.

Acest proiect a beneficiat de asistența financiară și tehnică din partea USAID, Consiliul Europei, National Endowment for Democracy, Fundația Stefan Batory și NDI. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor

I. REZUMAT

Raportul dat prezintă constatări ale observatorilor Promo-LEX efectuate în perioada 15 septembrie – 09 decembrie 2014 și ține de analiza prestației principalilor actori electorali în cadrul alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Promo-LEX a constatat, că administrația electorală și publică au avut o prestație echilibrată și majoritatea concurenților au desfășurat campanii electorale diversificate și active într-un mediu competitiv.

Comisia Electorală Centrală a constituit 37 de circumscripții electorale, însă au fost constituite doar 35 consilii electorale de circumscripție. La fel ca și în scrutinul din 2010, n-au fost constituite consilii electorale de circumscripție pentru municipiul Bender și pentru Unitatea Administrativ-Teritorială din Stânga Nistrului. Fără a-și argumenta hotărârea, CEC a stabilit suma de 55 mln. lei drept plafon al mijloacelor financiare ce pot fi virate în fondul electoral al concurenților electorali și suma de 2 mln. lei pentru candidații independenți. CEC a înregistrat 27 concurenți electorali, a acceptat cererea de retragere din campania electorală a unui concurent electoral și a solicitat instanțelor judecătorești anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria”. În acest fel, pentru prima dată în istoria alegerilor parlamentare din Republica Moldova, un concurent electoral a fost exclus din cursa electorală. CEC a acreditat 3938 observatori internaționali și naționali, din care, 2676 din partea Promo-LEX. CEC a constituit în termen SV și BESV, însă s-au constatat multiple cazuri de nerespectare a agendei de lucru al BESV.

Concurenții electorali au desfășurat campanii active, cu diverse activități de agitație electorală. Astfel, au fost utilizate tradiționalele întâlniri cu alegătorii, concerte electorale, distribuirea publicității promoționale, publicitatea stradală și în mass-media, organizarea de activități sportive, acțiuni de salubritate, marșuri auto, acțiuni de tip ”de la ușă la ușă”, discotecă, amplasarea corturilor electorale. Remarcăm, că mai mulți

concurenți electorali au desfășurat activități cu conotație electorală înainte de startul oficial. Concurenții electorali au recurs și la cadouri electorale. Au fost constatate numeroase cazuri de utilizare a resurselor administrative și cel puțin două cazuri de campanie electorală instigatoare și denigratoare de sorginte anonimă. Majoritatea concurenților electorali au demonstrat o activitate sporită privind depunerea sesizărilor și contestațiilor la CEC. Astfel, au fost înaintate și analizate 78 contestații.

Motiv de îngrijorare a constituit lipsa transparenței financiare din partea concurenților electorali în privința reflectării cheltuielilor la majoritatea liniilor din raportul standardizat elaborat de către CEC. Referitor la cheltuielile declarate, 90,5% au fost destinate publicității, 2,56% au fost pentru evenimente publice, 1,28% pentru transport, 1,01% pentru sedii. Observatorii Promo-LEX au estimat cel puțin 14 916 866 lei nereflecțiți în rapoartele financiare. În baza evaluărilor, 2 concurenți electorali au depășit cota de 5% pentru care riscă sancțiuni cu anularea înregistrării pentru nedeclararea cheltuielilor de campanie. Majoritatea mijloacelor nedeclarate în baza estimărilor Promo-LEX sunt atribuite organizării evenimentelor publice.

În ziua scrutinului, observatorii Promo-LEX au constatat că în cadrul celor 1978 secții de votare (SV) nivelul de asigurare materială a procesului electoral a fost satisfăcător, dar cu anumite deficiențe la capitolul prezența curentului electric, agentului termic, calitatea nesatisfăcătoare a urnelor și a cabinelor de vot. Procesul de votare s-a desfășurat în mare parte calm. Au fost înregistrate cazuri izolate de votare în lipsa actelor corespunzătoare, intrare în cabina de vot a mai multor persoane simultan, încălcarea procedurii de vot în baza listei votării la locul aflării, tentative de votare multiplă, cazuri de fraudare a votării, corupere a alegătorilor. La fel, în ziua alegerilor, au fost depistate cazuri izolate de agitație electorală din partea observatorilor, membrilor BESV și a reprezentanților concurenților electorali.

Alegătorii au manifestat interes moderat față de scrutin. Prezența la urne a fost de 1 649 402 alegători, cu 83 542 alegători mai puțin decât în scrutinul din 2010. Operațiunile specializate ale efortului de monitorizare Promo-LEX au confirmat, în mare parte, rezultatele oficiale. Totuși Promo-LEX reiterează îngrijorarea cu privire la depistarea deficiențelor minore în 245 din totalul proceselor-verbale din țară. Anumite procese verbale conțineau erori de calcul la mai mult

decît o formulă de verificare. În cadrul alegerilor anticipate din 30 noiembrie 2014 a fost utilizat Registrul de Stat al Alegătorilor în toate SV din RM. Deficiențele majore constatate în funcționarea registrului electronic au fost de ordin tehnic.

În baza tendințelor constatate, efortul de monitorizare a formulat cu bună credință recomandări menite să contribuie la îmbunătățirea proceselor electorale și sporirea încrederii cetățenilor în alegeri.

II. CONSTATĂRI

1. PERIOADA PREELECTORALĂ

1.1 Introducere

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 81 din 28 mai 2014 a fost stabilită data de 30 noiembrie 2014 pentru desfășurarea alegerilor Parlamentului. Hotărârea privind stabilirea datei alegerilor a intrat în vigoare la 15 septembrie 2014. În cadrul acestui scrutin urmau a fi aleși 101 deputați. La data de 15 septembrie 2014, Ministerul Justiției a prezentat CEC-ului lista celor 41 partide și organizații social-politice care au dreptul de a participa la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014. Pentru Alegerile Parlamentului din 2010 lista cuprindea 31 entități cu drept de participare. În ultimele 3 luni anterior perioadei de înregistrare a partidelor pentru participarea la scrutinul electoral, din 4 partide politice care au depus documentele au fost înregistrate: PP PCRM – la 23 iunie 2014 și PP Patria – la 12 septembrie 2014. Alte două partide politice: Partidul Societății Progresiste și PP Parus nu au fost înregistrate, deoarece ambele au depus tardiv documentele pentru înregistrare și s-a constatat falsificarea semnăturilor din listele membrilor la ultimul.

1.2 Modificarea cadrului normativ cu caracter electoral

Cadrul normativ al procesului electoral privind desfășurarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 cuprinde în principal Codul Electoral, hotărâri, regulamente și instrucțiuni ale CEC.

Din perioada 28 noiembrie 2010 – data alegerilor parlamentare precedente, până la 15 septembrie 2014, data începerii perioadei electorale pentru Alegerile Parlamentare din 30 noiembrie 2014, Codul Electoral a suferit următoarele modificări semnificative:

- Alegătorii au dreptul de a face contestații privind erorile comise la înscrierea datelor personale în listele electorale, cel târziu în ziua precedentă alegerilor. Alegătorii care au atât viză de domiciliu, cât și viză de reșe-

dință pot fi înscriși doar în lista de bază de la locul reședinței.

- Alegătorii care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință vor fi incluși în listele suplimentare.
- S-a permis votarea în baza buletinului de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova și domiciliul titularului.
- S-a exclus posibilitatea votării în baza pașapoartelor de tip ex-sovietic – modelul anului 1974.
- În cazul alegerilor parlamentare, candidații nu mai au dreptul la călătorie gratuită cu transportul public.
- Registrul de Stat al Alegătorilor și Listele electorale întocmite în baza acestui Registru de către CEC, care urmau a fi implementate începând cu anul 2015, au intrat în vigoare la 06 iunie 2014.
- Pragul de reprezentare a fost majorat la 6% pentru partidele politice, 9% pentru blocurile electorale formate din 2 partide și/sau organizații social-politice, 11% pentru blocurile electorale formate din 3 și mai multe partide și/sau organizații social-politice.
- În ce privește studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați în instituții de învățământ într-o localitate în care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință, s-a stabilit că aceștia pot vota la orice secție de votare deschisă în această localitate, în baza buletinului de identitate cu fișa de însoțire, cu prezentarea carnetului de student/elev al instituției de învățământ din localitatea respectivă și cu completarea/depunerea unei declarații pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă.

În perioada raportată a fost adoptată Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 53 din 29 mai 2013, fiind introdus/modificat în Codul Penal – art. 181¹ și astfel au fost incriminate acțiunile ce țin de coruperea

alegătorilor și au fost stabilite tipurile bunurilor transmise alegătorilor care urmează a fi sau a nu fi utilizate în campaniile electorale.

2. PRESTAȚIA ORGANELOR ELECTORALE

2.1. Programul Calendaristic și respectarea acestuia de către CEC

În baza Hotărârii CEC nr. 2668 din 19 septembrie 2014 a fost aprobat Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014. În mare parte Programul Calendaristic a fost întocmit conform prevederilor Codului Electoral. Totuși, Programul Calendaristic conținea și o serie de deficiențe și abateri de la legislația electorală în ce privește:

- termenul de aducere la cunoștință publică a componenței și sediului CECE (fiind stabilit cu 4 zile mai devreme decât prevederile Codului Electoral);
- termenul de stabilire a minimului de locuri de afișaj electoral și localurilor de desfășurare a întrunirilor cu alegătorii (care a fost stabilit în dependență de înregistrarea concurentului electoral și nu în dependență de începerea perioadei electorale);
- termenul de aprobare a documentelor electorale (fiind stabilit cu întârziere față de necesitatea de activare legală al actorilor electorali);
- termenul depunerii cererilor privind acreditarea în calitate de observator (fiind stabilit mai devreme cu 2 zile față de prevederile Regulamentului CEC, care ulterior a fost ajustat la Programul calendaristic);
- termenul de depunere la CEC a raportului de totalizare privind monitorizarea modului de reflectare a campaniei electorale de către radiodifuzorii naționali (fiind prelungit cu o zi);

În perioada electorală s-au constatat deficiențe în implementarea Programului calendaristic, în ce privește:

- stabilirea cuantumului creditelor pentru concurenții electorali și plafonul mijloacelor ce pot fi virate în fondul electoral (s-a realizat cu o întârziere de 1 zi);
- înregistrarea concurenților electorali (cetățeanul Doga Anatolie a fost înregistrat cu o întârziere de 1 zi);
- stabilirea tirajului buletinelor de vot (întârzierea a fost de 4 zile);

2.2. Înregistrarea formațiunilor politice și candidaților independenți

Conform Codului Electoral, în decursul a 7 zile de la data primirii actelor, CEC efectuează înregistrarea concurenților desemnați în alegeri.

În perioada 03 – 30 octombrie 2014, 29 potențiali concurenți electorali au depus documentele spre înregistrare. În perioada 10 octombrie – 07 noiembrie 2014, CEC a înregistrat 27 concurenți electorali. CEC a respins cererea de înregistrare în calitate de candidat independent la alegeri a două persoane (Stamate Petru și Mițcu Alexandru) din motivul necoresponderii documentelor necesare. La data de 22 noiembrie 2014 CEC a acceptat cererea privind retragerea din campania electorală pentru alegerile Parlamentului din 30 noiembrie 2014 a concurentului electoral Mișcarea Social-Politică Ravnopravie. La data de 26 noiembrie 2014, CEC a adresat Curții de Apel de Chișinău o cerere prin care solicită anularea hotărârii CEC nr. 2749 din 13 octombrie 2014 „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul RM din partea PP Patria, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în CEC și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”. Cererea înaintată de CEC a fost acceptată de Curtea de Apel Chișinău și menținută prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție. În cadrul CEC au existat divergențe de opinie la înregistrarea în calitate de concurent electoral și a simbolului electoral al PP PCRM, pe motivul existenței dubiilor privind veridicitatea și corectitudinea documentelor prezentate pentru înregistrare în calitate de concurent electoral, similitudinii simbolului electoral cu cel al PCRM.

La alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 au participat 25 concurenți electorali (21 formațiuni politice și 4 candidați independenți). La scrutinul electoral din 28 noiembrie 2010 au fost înregistrați 39 concurenți electorali (20 formațiuni electorale și 19 candidați independenți).

Până la 15 octombrie 2014, nici unul dintre solicitanții listelor de subscripție n-a depus la CEC toate documentele de înregistrare în calitate de candidat independent. Întrucât eliberarea de către CEC a listelor de subscripție are loc abia la 01 octombrie 2014 – începutul perioadei de desemnare a candidaților, candidații independenți au nevoie de timp suplimentar pentru colectarea numărului suficient de semnături. Prin contrast, partidele politice au posibilitatea de a pregăti documentele de înregistrare în calitate de concurenți electorali și până la începutul perioadei de desemnare a candidaților, având un avantaj de timp privind înregistrarea acestora și astfel obținând dreptul de a desfășura agitație electorală cu mult înaintea candidaților independenți.

Conform art. 42, alin. 6 al Codului Electoral, lista de subscripție se autentifică prin aplicarea, pe fiecare foaie, a ștampilei autorității administrației publice locale de pe teritoriul căreia s-au colectat semnături. Într-o altă situație dezavantajoasă în vederea înregistrării în calitate de candidați independenți se află candidații independenți din localitățile din Stânga Nistrului și Bender, întrucât în aceste localități este imposibil de colectat semnături și respectiv, de a le autentifica de către administrația publică locală. Pe de altă parte au fost înregistrate cazuri izolate în care Primarii la o etapă inițială refuzau fără nici un motiv autentificarea listelor de subscripție.

2.3. Hotărâri CEC

În perioada de raportare, CEC a elaborat 18 acte normative, care au reglementat statutul și procedura de acreditare a observatorilor; modalitatea de întocmire, administrare, difuzare și actualizare a listelor electorale; modalitatea de reflectare a campaniei electorale în mijloacele de informare în masă; modul de întocmire, autentificare, verificare și prezentare a listelor de subscripție; nu-

mărul persoanelor de încredere al concurenților electorali; Codul de conduită a funcționarilor electorali; numărul de membri ai organelor electorale care pot fi degrevați de atribuțiile de la locul permanent de muncă și termenul degrevării; au stabilit cuantumul creditului acordat concurenților electorali, plafonul mijloacelor financiare ce pot fi virate în fondul electoral al concurentului electoral; au reglementat activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare, precum și activitatea consiliilor electorale de circumscripție; modelul și textul buletinului de vot; ordinea de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot; permiterea alegătorilor de a vota în baza actelor de identitate cu termen de valabilitate expirat; au stabilit tirajul buletinelor de vot în număr de 3 112 449 exemplare; au aprobat Regulamentul cu privire la Registrul de stat al Alegătorilor; au reglementat particularitățile participării la votare a alegătorilor care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință; testarea procedurii de votare cu utilizarea plicului-șablon pentru alegătorii cu dizabilități de vedere.

2.4. Contestații/Sesizări soluționate la CEC

Conform art. 65 alin. 1 al Codului Electoral, alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali. Până la data înregistrării în calitate de concurenți electorali, partidele politice/organizațiile social-politice, precum și alți actori implicați în procesul electoral pot depune sesizări.

În perioada de raportare, conform informației oficiale, la CEC au fost depuse 78 de contestații, dintre care 10 au fost depuse în ziua scrutinului. Pe marginea contestațiilor date, CEC a adoptat 38 de hotărâri (6 admise, 7 admise parțial, 24 au fost respinse ca fiind depuse neîntemeiat sau tardiv, 1 caz – s-a luat act constatându-se că obiectul contestației este epuizat), 12 contestații au fost restituite pe motiv că cele invocate nu constituie obiectul unei contestații, 21 contestații au fost transmise spre examinare după competență în vederea constatării elementelor constitutive ale contravenției, 6 contestații au fost retrase de către contestatari, 1 contestație nu a fost exami-

nată pe motiv că a fost depusă concomitent și o acțiune în instanța de judecată.

Examinarea contestațiilor se asigură de CEC cu respectarea principiilor contradictorialității. Astfel că atât partea care a depus contestația cât și partea care este vizată pot depune referințe și probe împotriva contestațiilor. Remarcăm faptul că, reprezentanții cu drept de vot ai concurenților electorali în mare parte sunt juriști cu experiență, ceea ce a contribuit la creșterea calității procesului de dezbatere a contestațiilor. Pe de altă parte, timpul limitat de depunere și examinare a contestațiilor stabilit de lege nu a permis membrilor CEC examinarea și documentarea unor cauze în modul corespunzător.

Astfel, contestații au fost depuse de către MPA – 9 cazuri, PCRM – 21 cazuri, PDM – 15 cazuri, PSRM – 17 cazuri, PLDM – 6 cazuri, PAD – 1 caz, PPPP – 4 cazuri, PP Patria – 2 cazuri, PLR – 1 caz, PNL – 2 cazuri.

Concurenții electorali care au fost vizați în contestații au fost – PPCD (1 caz), PLDM (16 cazuri), PDM (12 cazuri), PCRM (1 caz), MPA (2 cazuri), PSRM (3 cazuri), PP Patrioții Moldovei (1 caz), PL (1 caz).

Obiectul contestațiilor l-a constituit: încălcarea prevederilor legale privind desfășurarea agitației electorale înainte de înregistrarea în calitate de concurent electoral – 4 cazuri, includerea cheltuielilor în fondul electoral – 5 cazuri, utilizarea resurselor administrative – 12 cazuri, desfășurarea întrunirilor – 2 cazuri, oferirea de cadouri alegătorilor – 2 cazuri, desfășurarea campaniei electorale în mod agresiv – 1 caz, nesuspendarea din funcție – 2 cazuri; plasarea neautorizată a afișelor electorale – 5 cazuri, distribuirea materialelor electorale fără însemnele corespunzătoare – 3 cazuri, încălcarea principiilor protecției datelor cu caracter personal – 1 caz.

Sesizări au fost depuse de către PCRM – 5 cazuri, Inspectoratul de poliție – 3 cazuri, Inspectoratul Național de Patrulare – 1 caz. Partidele politice care au fost vizate în sesizări au fost PLDM – 1 caz, PDM – 3 cazuri, PSRM – 2 cazuri, MPA – 1 caz, PP Patria – 1 caz. Obiectul sesizărilor examinate de către CEC l-a constituit încălcarea preve-

derilor legale privind agitația electorală – PLDM 1 caz, PDM – 1 caz, încălcarea prevederilor legale privind utilizarea resurselor administrative în campania electorală – PDM 1 caz, încălcarea prevederilor legale privind amplasarea afișelor electorale – PSRM 2 cazuri, MPA – 1 caz, suspendarea campaniei de informare privind integrarea europeană și Acordul de Asociere dintre RM și UE prin spoturi video – 1 caz, favorizarea vreunui concurent electoral de către radiodifuzori și atenționarea a 2 radiodifuzori în ceea ce privește favorizarea PDM, utilizarea mijloacelor bănești de proveniență străină – 1 caz.

2.5. Avertismente CEC inclusiv la capitolul financiar

În urma examinării contestațiilor, CEC a emis 9 avertismente rămase în vigoare. Astfel, au fost avertizați concurenții electorali:

- PDM (1 caz) pentru încălcarea art. 13 alin. (3) din Codul Electoral;
- PL (2 cazuri) pentru încălcarea art. 13 alin. (3) din Codul Electoral;
- PPCD (1 caz) pentru încălcarea art. 47 alin. (3) din Codul Electoral;
- PP MPA (2 cazuri) pentru încălcarea art. 47 din Codul Electoral și hotărârea CEC nr. 2811 din 24 octombrie 2014 privind condițiile de organizare a întâlnirilor electorale;
- PSRM (1 caz) pentru încălcarea art. 47 alin. (7) din Codul Electoral;
- PLDM (1 caz) pentru încălcarea art. 64¹ din Codul Electoral;
- PLDM (1 caz) pentru încălcarea condițiilor de organizare a întâlnirilor electorale prevăzute de hotărârea CEC nr. 2811 din 24 octombrie 2014.

2.6. Registrul de Stat al Alegătorilor

Conform prevederilor art. 38¹ alin. 2 al Codului Electoral, formarea listelor electorale se face de către CEC în baza Registrului de Stat al Slegătorilor. Art. 40 alin. 3 al Codului Electoral, prevede că, CEC-ul elaborează și aprobă procedura de întocmire, verificare și actualizare a listelor electorale, reglementând expres aspectele privind: transmi-

terea listelor către birourile electorale; includerea/excluderea alegătorilor de către membrii biroului electoral al secției de votare; prezentarea ulterioară a listelor electorale finale și alte aspecte necesare.

Registrul de Stat al Alegătorilor a fost aplicat pentru prima dată la Alegerile Parlamentare din 30 noiembrie 2014. Până la 30 septembrie 2014 APL de nivelul I au delegat la CEC persoanele care urmau să fie instruite pentru gestionarea listelor electorale. Începând cu 13 octombrie 2014, persoanele menționate au primit acces la Registrul de stat al alegătorilor.

În perioada de raportare s-a constatat că cel puțin 23 de responsabili din UTAG, din cauza necunoașterii limbii de stat, au întâmpinat dificultăți în lucrul cu listele electorale. Cu întârzieri au avut acces la Registrul de Stat al Alegătorilor responsabili de liste electorale din cel puțin 4 localități din cauza problemelor de funcționare a programului electronic și în cel 15 localități din cauza lipsei conexiunii la internet.

Au fost semnalate probleme privind veridicitatea datelor din Registrul de Stat al Alegătorilor în privința numărului de alegători incluși, prezența numelor persoanelor decedate, denumiri de străzi inexistente, adrese indicate eronat, scrierea numelor alegătorilor fără diacritice și majuscule, înscrierea repetată a mai multor alegători.

2.7. Constituirea circumscripțiilor electorale

Conform art. 27 alin. 1 al Codului Electoral, CEC, cu cel puțin 55 de zile înainte de alegeri, constituie circumscripțiile electorale care corespund hotarelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul doi ale RM, unității teritoriale autonome Găgăuzia, municipiilor Chișinău și Bălți.

La data de 03 octombrie 2014, cu 2 zile înainte de data finală stabilită de Codul Electoral, CEC a decis constituirea a 37 de circumscripții electorale, inclusiv pentru Bender și pentru Unitatea Administrativ-Teritorială din Stânga Nistrului, hotarele cărora corespund hotarelor unităților administrativ-teritoriale prevăzute de legislație.

2.8. Constituirea consiliilor electorale de circumscripție

La 10 octombrie 2014, cu excepția a două cazuri (Unitatea Administrativ-Teritorială din Stânga Nistrului și Bender), CEC a constituit consiliile electorale de circumscripție.

Conform art. 27, alin. 2 al Codului Electoral, consiliile electorale de circumscripție se constituie dintr-un număr impar de membri, de cel puțin 7 și de cel mult 11 persoane. Contrar acestei prevederi, în 2 circumscripții electorale (Dondușeni și Glodeni) la data fixată de Codul Electoral, consiliile au fost constituite cu o componență pară. La data de 17 octombrie 2014, toate consiliile electorale de circumscripție aveau o componență în conformitate cu rigorile legislației.

Observatorii Promo-LEX au raportat cel puțin un caz la Rezina în care, un candidat din partea CE n-a fost informat despre înaintarea sa la funcția dată.

Cel puțin un caz de încălcare a procedurii secrete de alegere a administrației CECE a fost raportat în Taraclia.

În 13 circumscripții electorale, componența nominală a CECE a fost modificată pe parcursul campaniei electorale. Aceste modificări s-au datorat inițiativelor instanțelor judecătorești (în 4 circumscripții electorale), CEC (la Chișinău), administrației publice locale (în 2 circumscripții electorale) și concurenților electorali (PCRM – în 5 circumscripții electorale, PDM, PL, PLDM în 1 câte o circumscripție electorală).

În 5 circumscripții electorale componența numerică a CECE a fost modificată prin suplinirea cu un membru.

2.9. Constituirea secțiilor de votare

În conformitate cu art. 29 alin. 2 al Codului Electoral, secțiile de votare se constituie de către consiliile electorale de circumscripție în localități, în baza propunerilor primarilor orașelor (municipiilor), sectoarelor și satelor (comunelor), cu cel puțin 35 de zile înainte de data alegerilor, și vor cuprinde cel puțin 30 și cel mult 3000 de alegători. Până la data de 25 octombrie 2014, în RM au fost constituite 1978 secții de votare, cu 15 mai

mult decât la Alegerile Parlamentare din 28 noiembrie 2010.

Conform art. 29¹ alin. 3 al Codului Electoral, organizarea SV peste hotarele țării se stabilește de CEC la propunerea Guvernului, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și cu alte autorități ale administrației publice centrale, în baza înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate. La data de 24 octombrie 2014, CEC a constituit 95 SV peste hotare, cu 21 SV mai mult decât la scrutinul parlamentar din 28 noiembrie 2010. CEC, Guvernul și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene nu au justificat în nici un mod stabilirea atât a numărului, cât și a localurilor SV constituite peste hotare.

2.10. Regiunea transnistreană

În scrutinele precedente constituirea organelor electorale în regiunea transnistreană întâmpina dificultăți din cauza imperfecțiunii legislației. În conformitate cu art. 27 alin. 4 și art. 29 alin. 11 al Codului Electoral în redacția din 2010, un anumit număr de membri ai CECE și BESV urmau a fi propuși obligatoriu de către diferite autorități publice (judecătorie, consiliu local, Adunarea Populară a Găgăuziei). În situația în care aceste autorități publice nu propuneau aceste candidaturi, era imposibil de constituit CECE și BESV.

În prezent, prin modificările adoptate la art. 27 alin. 4 și art. 29 alin. 11 al Codului Electoral, în cazul insuficienței de membri, numărul rămas se completează pentru CECE de către CEC din Registrul Funcționarilor Electorali, pentru BESV de către CECE la propunerea CEC, din Registrul funcționarilor electorali.

Totuși până la data limită de constituire a CECE, CEC nu a adoptat hotărâri cu privire la constituirea CECE nr. 3 Bender și nr. 37 UAT din Stânga Nistrului, dar nici nu a făcut uz de dreptul de a deschide SV speciale pentru aceste două unități administrativ teritoriale. Pe de altă parte, cu întârziere semnificativă de la prevederile calendarului electoral (de 10 zile), adică abia la 4 noiembrie 2014, CEC a dispus că alegătorii din UAT din Stânga Nistrului să-și poată realiza dreptul de vot pe liste suplimentare în 26 SV deja create în

cadrul circumscripțiilor: Cahul (1), Chișinău (5), Anenii Noi (3), Dubăsari (9), Căușeni (3), Criuleni (1), Ștefan Vodă (1), Rezina (1), Bălți (1), Florești (1).

În vederea asigurării dreptului la vot al alegătorilor din satul Corjova, la 21 noiembrie 2014 CEC a adoptat o hotărâre prin care a transferat SV din satul Corjova, în Cocieri, r. Dubăsari.

2.11. Constituirea birourilor electorale ale secțiilor de votare

Conform art. 29 alin. 10 al Codului Electoral, birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie de către CECE cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor dintr-un număr impar de membri, de cel puțin 5 și cel mult 11 persoane.

Până la data de 04 noiembrie 2014 au fost constituite BESV. În cel puțin 873 de localități, locațiile propuse pentru sediile SV nu au fost aceleași ca și în alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2010.

În cel puțin 70 SV alegerea organelor de conducere a fost efectuată cu întârziere (de 1 zi – 39 SV, 2 zile – 2 SV, 4 zile – 19 SV, 5 zile – 6 SV, 6 zile – 2 SV, 7 zile – 1 SV, 9 zile – 1 SV).

În cel puțin 121 BESV a fost modificată componența nominală. În cel puțin 15 BESV a fost modificată componența numerică prin suplینirea membrilor acestuia.

Conform p. 5, 7 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, la stabilirea localului secției de votare se va da preferință spațiilor aflate la parterul clădirilor, amplasate în locuri publice accesibile, astfel încât să faciliteze și accesul persoanelor în vârstă și cu dizabilități; în imobilele în care se amenajează spații destinate desfășurării votării trebuie să existe mijloace de comunicații, inclusiv electronice, energie electrică, grup sanitar, mijloace de stingere a incendiilor, marcaje ale căilor de evacuare.

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX, la data constituirii, cel puțin 117 SV nu erau dotate cu agent termic, cel puțin 6 SV nu întruneau condițiile privind accesul persoanelor cu dizabilități, cel puțin 362 SV nu erau asigurate

cu mobilier, cel puțin 401 SV nu aveau safeu, cel puțin 237 SV nu aveau telefon, cel puțin 422 SV nu aveau mijloace antiincendiar, cel puțin 3 SV nu aveau laptopuri.

2.12. Programul de lucru al BESV

Conform p. 29 al Regulamentului CEC cu privire la activitatea BESV, orele de audiență ale membrilor BESV se determină de birou prin aprobarea unui program în care să se țină cont de timpul liber al alegătorilor, când aceștia pot solicita informația necesară.

La data de 13 noiembrie 2014, în intervalul 15⁰⁰–17⁰⁰ observatorii Promo-LEX au contactat telefonic 229 SV eșantionate de pe tot teritoriul țării. SV eșantionate au fost selectate în felul următor: au fost contactate SV nr.1 și începând cu SV nr. 7 fiecare a 10 SV din fiecare circumscripție electorală. În urma cercetării, s-a constatat că 151 SV nu au răspuns la apel, ceea ce constituie 66 % din nr. total de SV contactate.

La data de 24 noiembrie 2014, în intervalul orelor 15⁰⁰–17⁰⁰ observatorii Promo-LEX au contactat telefonic 212 SV eșantionate de pe tot teritoriul RM. SV eșantionate au fost selectate în felul următor: au fost contactate SV nr. 2 și începând cu SV nr. 8 fiecare a 10 SV din fiecare circumscripție electorală. În urma cercetării s-a constatat că 133 SV nu au răspuns la apel, ceea ce constituie 62.7% din nr. total de SV contactate.

2.13. Asigurarea protecției datelor cu caracter personal de către BESV

Potrivit art. 40 alin. 1 al Codului Electoral, listele electorale se fac accesibile în localurile SV cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor. Așa cum listele electorale conțin date cu caracter personal, prelucrarea acestora trebuie desfășurată cu asigurarea protecției datelor.

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX, în cel puțin 46 BESV nu au asigurat protecția datelor cu caracter personal și au fost afișate listele alegătorilor pe panourile informative

2.14. Desfășurarea acțiunilor de agitație electorală de către membrii organelor electorale

Conform art. 32 alin. 7 al Codului Electoral, mem-

brii consiliilor și birourilor electorale nu pot face agitație în favoarea sau în defavoarea persoanelor ce candidează la o funcție publică eligibilă; nu pot să se implice în activități politice în susținerea vreunui concurent electoral. A fost constatat, că cel puțin 2 membri din 2 SV (c. Sânge-
ra (Chișinău) și c. Fetița (Cimișlia) și cel puțin 1 membru din 1 CECE Bălți au desfășurat acțiuni de agitație electorală.

2.15. Acreditarea observatorilor naționali și internaționali

Monitorizarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 a fost efectuată de către observatorii din partea instituțiilor naționale și internaționale acreditați de către CEC pentru SV deschise pe teritoriul RM și peste hotarele țării. Astfel CEC a înregistrat 3938 observatori, dintre care 2966 observatori naționali din partea a 18 organizații (dintre aceștia 2676 au reprezentat Promo-LEX), 773 observatori internaționali din partea a 43 instituții internaționale, 199 observatori peste hotarele țării din partea a 6 concurenți electorali. Totodată CEC a înregistrat 38 experți electorali din partea a 15 instituții internaționale.

CEC a exclus câte un observator din partea Ambasadei Republicii Slovacia și a Asociației Promo-LEX, la solicitarea acestora.

3. PRESTAȚIA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

3.1. Transmiterea listelor electorale către BESV

Potrivit art. 39 alin. 9 al Codului Electoral, listele electorale se transmit de către CEC autorităților administrației publice locale/misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare cu cel puțin 22 de zile înainte de ziua alegerilor, în 3 exemplare oficiale, ștampilate și cu alte semne de protecție pe fiecare pagină; două exemplare ale listelor se transmit imediat biroului electoral al secției de votare, iar un exemplar se păstrează la primărie/misiunea diplomatică sau oficiul consular.

În cel puțin 133 primării listele electorale au fost

transmise cu întârziere (de 1 zi în cel puțin 89 localități, de 2 zile în cel puțin 20 localități, de 3 zile în cel puțin 10 localități, de 5 zile în cel puțin 1 localitate, de 8 zile de cel puțin 4 localități).

3.2. Asigurarea minimă a locurilor pentru afișaj electoral și localurilor de întâlnire cu alegătorii

Potrivit art. 47 alin. 7 al Codului Electoral, autoritățile administrației publice locale sunt obligate ca în termen de 3 zile de la data începerii perioadei electorale să stabilească și să garanteze un minim de locuri speciale de afișaj electoral, un minim de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii, afișând imediat deciziile (dispozițiile) respective la sediul acestor autorități.

Conform rapoartelor prezentate de observatorii Promo-LEX, cel puțin 863 primării nu au amenajat asemenea locuri de afișaj electoral. Datorită înregistrării a 25 concurenți electorali, din motive tehnice, în cel puțin 1069 cazuri raportate, spațiile oferite au fost insuficiente.

În scopul garantării localurilor pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii, cel puțin 138 primării au adoptat decizii de oferire a încăperilor gratuit, cel puțin 49 au adoptat decizii de oferire a încăperilor contra plată (prețul variind între 50 și 2000 lei ora). Cel puțin 214 primării au oferit spații fără întocmirea contractelor.

3.3. Listele de subscripție

În conformitate cu art. 42 alin. 6 al Codului Electoral, persoana care colectează semnăturile alegătorilor semnează fiecare foaie din listele de subscripție în prezența conducătorului autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu s-au colectat semnăturile.

La sfârșitul fiecărei foi din listele de subscripție, colectorul face o mențiune, atestând faptul că semnăturile au fost colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnatarilor, apoi semnează. Lista de subscripție se autentifică prin aplicarea, pe fiecare foaie, a ștampilei autorității administrației publice locale respective. A fost înregistrat un caz de refuz de semnare și ștampilare a listei de subscripție de către reprezentantul APL (c. Colonița, Chișinău).

3.4. Înlocuirea pașapoartelor de tip ex-sovietic

În conformitate cu art. 53 alin. 3 al Codului Electoral, votarea se efectuează în baza buletinului de identitate, (inclusiv și a fișei de însoțire a buletinului de identitate) sau în baza buletinului de identitate provizoriu. Începând cu 01 septembrie 2014, cetățenii nu mai pot vota în baza pașaportului de tip ex-sovietic.

Conform datelor MTIC, numărul de persoane care până la data de 31 octombrie 2014 nu și-au înlocuit pașapoartele de tip ex-sovietic (modelul anului 1974) cu buletine de identitate a fost de 21 729 cetățeni.

Au fost raportate cel puțin 2 cazuri în care consiliile raionale au organizat seminare cu secretarii consiliilor locale, în cadrul cărora au primit indicații de a informa în scris deținătorii pașapoartelor ex-sovietice despre faptul că nu vor avea dreptul să participe la votare și despre posibilitatea perfectării gratuite a buletinelor de identitate până la 30 noiembrie 2014. Observatorii Promo-LEX au constatat deplasarea oficiilor mobile care ofereau servicii de documentare la domiciliu în vederea perfectării buletinelor de identitate pentru deținătorii de pașapoarte ex-sovietice în cel puțin 5 CECE. Secretarii consiliilor locale au oferit asistență oficiilor mobile deplasându-se cu ele la beneficiarii din teritoriu.

4. PRESTAȚIA CONCURENȚILOR ELECTORALI

4.1. Activități de campanie electorală înainte de înregistrarea concurenților electorali

Conform art. 47 alin. 3 din Codul Electoral, în perioada electorală, agitația electorală se permite din momentul înregistrării concurentului electoral de către CEC. Astfel, p. 4 (1) al Regulamentului CEC privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice prevede dreptul CE să desfășoare activități de agitație electorală, doar din mijloacele financiare virate pe un cont bancar cu mențiunea „Fond electoral”.

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX, în perioada 15 septembrie – 10 octombrie

2014, 6 partide politice au desfășurat activități cu conotație electorală înainte de înregistrarea în calitate de concurent electoral.

PDM – 4 concerte, 1 masă de binefacere, 1 lansare a partidului, 1 activitate sportivă, 1 activitate de alegeri a candidaților partidului în Parlamentul RM.

PLDM – 1 miting, 1 turneu sportiv, 1 festival, 1 campanie „de la ușă la ușă”, 1 inaugurare.

PCRM – 1 masă festivă cu concert.

PL – 1 activitate sportivă.

PSRM – 1 concert, 2 mitinguri, 1 concurs, 1 congres de partid, 1 întâlnire cu cetățenii, 2 cazuri de instalare a corturilor și distribuire a ziarelor de partid.

Renato Usatîi (PP Patria) – 2 concerte.

Pentru perioada dată, observatorii Promo-LEX au identificat în cel puțin 11 localități afișaj cu conotație electorală de proporții mari (bill-board) în favoarea concurenților electorali: PDM – cel puțin 16 cazuri, PSRM – 5, PLDM – 3, PL – 1 și a cetățeanului Renato Usatîi (PP Patria) – 12. Afișaj cu conotație electorală de proporții mici a fost depistat în cel puțin 8 localități.

4.1.1. Utilizarea resurselor administrative

Codul bunelor practici al Comisiei de la Veneția prescrie egalitate strictă în utilizarea de către concurenții electorali a mijloacelor publice în scopuri electorale. Egalitate „strictă” înseamnă tratamentul egal al partidelor politice, indiferent de actuala lor reprezentare în Parlament sau de susținerea din partea electoratului. Au fost raportate 5 cazuri de utilizare transportului de serviciu în perioada dată de către PDM în interesul partidului.

4.1.2. Cadouri cu conotație electorală oferite de partidele politice

Potrivit observatorilor Promo-LEX, cel puțin 4 partide politice (PL, PLDM, PSRM, PDM) și Renato Usatîi (PP Patria) au efectuat oferit cadouri cu conotație electorală în cel puțin 9 raioane și în mun. Chișinău.

PLDM a oferit cadouri cu conotație electorală în cel puțin 4 raioane. La data de 25 septembrie

2014 în c. Zâmbreni (Ialoveni), de către partidul în cauză a fost donată o tablă interactivă cu proiector și calculator. La data de 28 septembrie 2014 în c. Racovăț (Soroca) a oferit premii în cadrul activităților sportive. La data de 06 octombrie 2014 în Soroca a fost oferită o masă de tenis școlii de sport din oraș. În Ocnița și Dubăsari au fost făcute donații pentru reparația bisericii din s. Mereșeuca (Ocnița) la data de 28 septembrie 2014 și respectiv pentru construcția bisericii din s. Cocieri (Dubăsari) la data de 09 octombrie 2014.

PSRM, la data de 25 septembrie 2014, a oferit premii bănești pentru participanți în cadrul concursului „Stelele Moldovei” desfășurat în Căușeni. La data de 04 octombrie 2014 în c. Vâșcăuți (Orhei) au fost donate dulciuri pentru copii și vin spumant pentru angajații grădiniței de copii din localitate.

PDM a oferit cadouri în cel puțin 3 raioane și în mun. Chișinău. La data de 26 septembrie 2014 în Drochia a oferit bibliotecii publice din oraș un notebook cu geantă și a organizat prânz gratuit pentru 200 de persoane. La data de 27 septembrie 2014 în Ialoveni au oferit la cel puțin 15 familii social vulnerabile pachete cu produse alimentare. La data de 01 octombrie 2014 în s. Șuri (Drochia) și s. Ochiul-Alb (Drochia) au fost oferite plicuri cu bani persoanelor în etate. La data de 02 octombrie 2014 în Chișinău a oferit saci cu cartofi la cel puțin 50 persoane. La data de 28 septembrie 2014 în c. Bujor (Hâncești) a oferit premii în cadrul activităților sportive.

PL a oferit cadouri în mun. Chișinău și Hâncești. La data de 03 octombrie 2014 cel puțin 290 persoane au primit câte un ghiveci cu flori și o cutie de bomboane și cel puțin 50 copii din familii social-vulnerabile au beneficiat de cursuri gratuite de limba engleză în Chișinău. La data de 04 octombrie 2014 în Hâncești în cadrul meciului de fotbal a oferit premii sub formă medalii și 50 cărți.

Renato Usatîi (PP Patria) la data de 01 octombrie 2014 în or. Sângerei a donat Centrului de bătrâni AGAPE o mașină automată de spălat.

4.2. Activități de campanie electorală organizate de concurenții electorali

4.2.1. Modificarea listelor de candidați la funcția de deputat în Parlamentul RM

Conform art. 46 alin. 6 al Codului Electoral, concurentul electoral poate să opereze orice modificări în listele de candidați într-un termen nu mai târziu de 7 zile până la ziua alegerilor.

În perioada de raportare s-au constatat 32 hotărâri având drept scop modificarea listelor de candidați la funcția de deputat. Lista de candidați a fost modificată de către PPCD – 1 caz, PVE – 1 caz, PPDA – 2 cazuri, PNL – 2 cazuri, PCRM – 3 cazuri, MPA – 1 caz, PP Patria – 1 caz, PL – 3 cazuri, BE AMUV – 3 cazuri, PLR – 7 cazuri, PDM – 4 cazuri, PLDM – 3 cazuri, PAD – 1 caz, PP PCRM – 3 cazuri, PP PFP – 3 cazuri, PP Pentru Neam și Țară – 1 caz, PP Renaștere – 2 cazuri.

4.2.2. Utilizarea resurselor administrative

Codul bunelor practici al Comisiei de la Veneția prescrie egalitate strictă în utilizarea de către concurenții electorali a mijloacelor publice în scopuri electorale. Egalitate „strictă” înseamnă tratamentul egal al partidelor politice, indiferent de actuala lor reprezentare în Parlament sau de susținerea din partea electoratului. De asemenea, conform art. 47, alin. 6 al Codului Electoral, în campaniile electorale candidații nu pot folosi mijloacele și bunurile publice (resursele administrative), iar autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât în bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.

Contrar acestor standarde, observatorii Promo-LEX au constatat cel puțin 86 cazuri care pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative.

a. Utilizarea localurilor publice

De către observatorii Promo-LEX au fost constatate 6 cazuri de utilizare a localurilor publice în favoarea PDM - în Cahul (3 cazuri), c. Șofrâncani, c. Constantinovca (ambele Edineț), c. Cîrîpcău (Florești) și 1 caz

de utilizare a localului în favoarea PLDM în Soroca.

b. Utilizarea mijloacelor de transport de serviciu

Au fost raportate cel puțin 52 cazuri de utilizare a transportului de serviciu în campania electorală de către reprezentanții PDM, PLDM, PCRM, PP Renaștere, PL (vezi tabelul 1).

c. Utilizarea funcției publice

Potrivit prevederilor art. 5 al. 2 din Legea nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public, se interzice folosirea de către funcționarii publici a resurselor administrative pentru susținerea concurenților electorali, precum și să afișeze însemne sau obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora sau să facă propagandă în favoarea oricărui concurent.

În perioada de raportare, s-a constatat utilizarea abuzivă a funcției publice de către 5 concurenți electorali în cel puțin 26 cazuri înregistrate (vezi tabelul 2).

d. Exercițarea atribuțiilor de serviciu a candidaților suspendați din funcție

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX, Vasile Timofte, vicepreședintele CR Călărași, candidat la funcția de deputat în Parlament pe lista PDM și Grigore Polincinchi, președintele CR Dubăsari, candidat la funcția de deputat în Parlament pe lista PCRM, fiind degrevați din funcție au exercitat atribuțiile de serviciu, utilizând bunurile și mașina de serviciu.

4.2.3. Agitație electorală

În perioada campaniei electorale, observatorii Promo-LEX au constatat următoarele tipuri de activități de agitație electorală: întâlniri cu alegătorii, concerte electorale, film electoral, discotecii electorale, lansarea campaniilor electorale, activități sportive, inaugurarea obiectelor de menire socială, acțiuni de tip „de la ușă la ușă”, acțiuni de tip „Flash mob”, proteste electorale, marșuri electorale, corturi cu publicitate elec-

torală, distribuirea de publicitate promoțională, publicitate stradală, utilizarea imaginii persoanelor notorii.

a. Întâlniri cu alegătorii

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX, concurenții electorali au desfășurat întâlniri cu caracter electoral după cum urmează:

PLDM – cel puțin 244 întruniri; PDM – cel puțin 246 întruniri; PCRM – cel puțin 88 întruniri; PSRM – cel puțin 36 întruniri; PL – cel puțin 17 întruniri; BE AMUV – cel puțin 6 întruniri; PP Patria – cel puțin 48 întruniri; PP PFP – cel puțin 5 întruniri; PP Renăștere – cel puțin 4 întruniri; PLR – cel puțin 10 întruniri; PAD – cel puțin 1 întrunire; PPCD – cel puțin 2 întruniri; PPMPA – cel puțin 1 întrunire; PPRM – cel puțin 6 întruniri; PP Patrioții Moldovei – cel puțin 1 întrunire.

b. Concerte electorale

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX, concurenții electorali au desfășurat concerte electorale după cum urmează: PLDM – cel puțin 138 concerte; PDM – cel puțin 94 concerte; PL – cel puțin 10 concerte; PCRM – cel puțin 6 concerte; PLR – cel puțin 7 concerte; PP Patria – cel puțin 5 concerte.

c. Acțiuni de tip „de la ușă la ușă”

Acțiuni de tip „de la ușă la ușă” au fost desfășurate de către PLDM (în cel puțin 13 localități), PDM (în cel puțin 9 localități), PCRM (în cel puțin 5 localități), PSRM (în cel puțin 2 localități), PL (în cel puțin 2 localități), PP Patria (în cel puțin 2 localități), PPCD (în cel puțin 1 localitate).

d. Film electoral

La o întrunire cu alegătorii s-a constatat un caz de vizionare a filmului electoral a PCRM în Criuleni.

e. Discoteci electorale

De către observatorii Promo-LEX s-au raportat 7 cazuri de organizare a discotecilor în scop electoral din partea concurenților

electorali: PDM – 4 discoteci și PLDM – 3 discoteci.

f. Lansarea campaniilor electorale

Conform constatărilor observatorilor Promo-LEX, 4 concurenți electorali au desfășurat lansări în campania electorală. Astfel PDM și-a lansat campania electorală în 5 localități, PLDM – 2 localități, PL – 2 localități, PLR – 2 localități.

g. Activități sportive cu caracter electoral

În cadrul campaniei electorale, 3 concurenți electorali au desfășurat activități sportive, respectiv PDM a organizat 4, PLDM – 3, PL – 1.

h. Inaugurarea obiectivelor de menire socială

În perioada campaniei electorale, cel puțin 4 concurenți electorali au participat la inaugurarea obiectelor de menire socială în cel puțin 15 localități și monumente în 14 localități.

Astfel, PLDM a participat la inaugurarea a 13 obiecte de menire social – culturală și a unei pietre de temelie pentru 1 monument, PDM – 1 obiect, PLR – 1 obiect, PP Patria – 1 monument. PL a inaugurat 11 monumente în 11 localități.

i. Acțiuni de salubritate

PLDM a desfășurat o acțiune de salubritate în Grătiești (Chișinău), iar PDM la Bălți.

j. Flash mob

PPRM a organizat 2 acțiuni de tip „Flash mob” în Chișinău, iar PSRM o acțiune similară în Căușeni.

k. Proteste electorale

PPRM a organizat 2 proteste împotriva conducerii RM în Chișinău.

l. Degustări

PPRM a organizat 1 degustare a produselor autohtone în Chișinău.

m. Marșuri auto

4 concurenți electorali au desfășurat marșuri electorale cu implicarea autoturis-

melor în 9 localități. Astfel PCRM a organizat marșuri electorale în 7 localități, PSRM – 4 localități, PDM – 1 localitate, PL – 1 localitate.

n. Corturi electorale

De către observatorii Promo-LEX au fost constatate amplasarea corturilor cu publicitate electorală ale PSRM – în 9 localități, PDM – 8 localități, PLDM – 2 localități, PL – 1 localitate, PP Patria – 1 localitate.

o. Distribuirea pliantelor și a obiectelor de publicitate promoțională

În cadrul campaniei electorale 8 concurenți electorali au distribuit materiale promoționale.

PSRM a repartizat ziarul de partid „Socialistul” în 6 raioane și mun. Chișinău și calendare cu sigla partidului în 1 raion și Chișinău.

PPCD a distribuit broșura „Planul Roșca” în 7 raioane.

PDM a distribuit ziarul „Vocea Moldovei” în 4 raioane; fluturașe, pliante, broșuri și calendare în 5 raioane și în Chișinău.

PL a distribuit tricouri, chipiuri, rulete cu sigla partidului în 2 localități; brățări, sticlouri, brelocurilor – 3 localități; pliante, stegulețe, calendare și broșuri în 4 localități și în Chișinău.

PLDM a distribuit ziarul „Stejarul” în cel puțin 5 raioane și în mun. Chișinău; brelocuri cu lanternă, brățări cu sigla partidului în 1 localitate și în Chișinău; broșuri PLDM, asemănătoare pașapoartelor biometrice – numite „PAȘAPORTUL TĂU ÎN VIITOR” în 1 localitate; iconițe, pe versoul cărora era mesaj electoral în 11 localități; a ediției neoficială a Codului Electoral cu coperta verde în 1 localitate.

PCRM a distribuit ziarul „Comunistul” în 8 raioane și mun. Chișinău, fluturași, broșuri în 4 raioane.

PP Renaștere a distribuit „Revista Renaștere” în 1 localitate.

PP Patria a distribuit ziarul „Puterea e în adevăr” în 4 raioane.

BE AMUV a distribuit postere de format A3 în 1 localitate.

p. Campanii anonime cu conotație electorală

La data de 22 octombrie 2014, în Chișinău organizația autointitulată Forumul Social al Moldovei a distribuit proclamații denigratoare în adresa PLDM. De asemenea, la 13 noiembrie 2014, ziarul FSM (fără însemnele corespunzătoare) a fost distribuit în Chișinău conținând articole defăimatoare la adresa conducerii RM, a PCRM și în favoarea PSRM.

La 02 noiembrie 2014, în Chișinău, au apărut postere cu sloganul „Молдова до 30 ноября”, cu mesaje instigatoare. În posterele respective nu au fost indicate denumirea tipografiei, tirajului, comenzii, beneficiarului ediției.

La data de 13 noiembrie 2014, în Chișinău pe str. P. Zadnipru 16, au fost observate postere anonime cu mesaj provocator „EUROPEAN PROPRIETY, ПРЕВРАЩЕНИЕ В ЕВРОКОЛОНИЮ РУМЫНИИ”.

q. Publicitate stradală

Observatorii Promo-LEX au identificat publicitate stradală de tip billboard, banner, city-lights, poster în cel puțin 143 localități din Moldova.

De asemenea, au fost înregistrate în cel puțin 251 localități, cazuri de plasare a publicității electorale în locuri neautorizate (vezi tabelul 3).

r. Cadouri electorale

Conform art. 38 alin. 7 Cod Electoral, concurenților electorali li se interzice să propună alegătorilor bani, cadouri, să distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoarele umanitare sau din alte acțiuni de binefacere.

Potrivit informațiilor observatorilor Promo-LEX, cel puțin 7 concurenți electorali au recurs la cadouri electorale. Astfel, s-a

constatat asemenea situații la PLDM – 17 cazuri, PDM – 17 cazuri, PL – 6 cazuri, PSRM – 3 cazuri, PCRM – 2 cazuri, PP Patria – 2 cazuri, PPRM – 1 caz, PLR – 1 caz. (vezi tabelul 4)

4.3. Implicarea bisericii în campania electorală

Observatorii Promo-LEX au raportat despre implicarea bisericii în campania electorală.

În cadrul slujbei divine din 12 octombrie 2014 în Ustia (Glodeni) episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, a făcut mai multe declarații cu caracter electoral „să nu voteze nici într-un caz partidele aflate la guvernare”.

În perioada 03 – 08 noiembrie 2014 preotul Constantin, din satul Stația Rediul-Mare (Ocnița) a colectat semnături în susținerea PLDM, deoarece candidatul PLDM Chiril Lucinschi i-a promis susținere financiară pentru construcția bisericii din sat.

Observatorii Promo-LEX au depistat în cel puțin 10 localități materiale de agitație electorală sub forma icoanelor pe verso-ul cărora au fost felicitări din partea PLDM.

În Chișinău s-au constatat cazuri de utilizare a imaginii bisericii ortodoxe în literatura de partid a PSRM (Ziarul Socialiștii, broșuri).

În ziarul Panorama, ediția din noiembrie a PP Patria, a fost utilizată imaginea bisericii ortodoxe.

4.4. Incidente electorale

Observatorii Promo-LEX au depistat 19 incidente electorale în 13 circumscripții electorale în care au fost implicate PDM, MPA, PSRM, PCRM, PL, PLDM, PP Patria. Astfel au fost raportate atacuri verbale – 10 cazuri, agresiuni fizice – 3 cazuri, sustragere a drapelului – 1 caz, acțiune de vandalism – 1 caz, debranșare de la curentul electric – 1 caz, distribuirea ziarului electoral cu bani capsăți – 3 cazuri, forțarea ușii sediului concurentului electoral cu sustragerea registrelor și ștergerea informațiilor din calculator – 1 caz.

4.5. Intimidarea alegătorilor

În conformitate cu art. 2 alin. 2 din Codul Electoral, participarea la alegeri este liberă (benevolă) și nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l obliga să participe sau să nu participe la alegeri, precum și asupra exprimării de către acesta a liberei sale voințe. Potrivit art. 25 p. 2 al Convenției internaționale cu privire la drepturile civile și politice, dreptul alegătorilor de a alege și de a fi aleși se realizează prin asigurarea unei exprimări libere a voinței acestora.

Observatorii Promo-LEX au înregistrat 7 cazuri de intimidare a alegătorilor în 5 circumscripții electorale, cu implicarea PDM, PL, PP Patria. Intimidarea alegătorilor s-a manifestat prin obligarea alegătorilor de aderare la partid – 2 cazuri, obligarea asigurării votării partidului de către alegători – 3 cazuri, nerepartizarea publicațiilor altor partide – 1 caz, obligarea eliminării atribuției unui partid – 1 caz, obligarea participării la adunările cu alegătorii – 1 caz.

4.6. Intimidarea Observatorilor

Au fost identificate 3 cazuri de intimidare a observatorilor Promo-LEX.

- La 15 octombrie 2014, în satul Colonița mun. Chișinău, Angela Zaporozan, primarul satului, a solicitat observatorului Promo-LEX părăsirea sălii de ședință a Consiliului local, în cadrul căreia trebuia să se discute – desemnarea candidaților pentru BESV.
- La 20 octombrie 2014, în Chișinău, SPPS nu a permis observatorului Promo-LEX să asiste la întâlnirea lui Igor Corman, candidat PDM cu angajații SA „UNIC”.
- La 09 noiembrie 2014, în or. Șoldănești, în cadrul inaugurării monumentului în memoria ostașilor căzuți în Afganistan, reprezentanții Partidului Patria au atacat verbal și fizic observatorul Promo-LEX.

5. PRESTAȚIA MASS-MEDIEI LOCALE ȘI REGIONALE

5.1 Prestația mass-mediei locale și regionale până la înregistrarea concurenților electorali

Înainte de a începe campania electorală în cel puțin 8 zile din 7 localități au fost depistate materiale ce favorizau ori defăimeau partide politice. În cel puțin 6 cazuri au fost depistate materiale în favoarea PDM, în 5 cazuri – în favoarea PLDM, într-un caz – pentru PLR. În 3 zile locale au apărut materiale pozitive despre cetățeanul Renato Usatîi (PP Patria).

Observatorii au raportat 2 cazuri de derulare a emisiunilor în avantajul PDM și PLDM la 2 posturi TV locale („Drochia TV” și „Studio L din Căușeni”). Televiziunea din regiunea de est „Pervîi Respublikanskii” a difuzat materiale favorabile PSRM. La 5 posturi locale de televiziune și la 2 posturi locale de radio a fost difuzat anunțul PDM despre organizarea alegerilor directe ale candidaților de către cetățeni.

5.2. Prestația mass-mediei locale și regionale

Conform art. 64, alin. 1 al Codului Electoral, în cadrul tuturor programelor sale, în vederea reflectării alegerilor, radiodifuzorii și a mijloacelor scrise de informare în masă fondate de autorități publice au obligația de a respecta principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate.

În cel puțin 39 de zile din 31 de localități au fost depistate materiale ce favorizează ori defăimează concurenții electorali.

Cel puțin 283 de materiale erau în favoarea și 8 în defavoarea PDM, 167 materiale în favoarea și 35 în defavoarea PLDM, 47 materiale în favoarea și 7 în defavoarea PL, 20 materiale în favoarea și 3 în defavoarea PCRM, 28 materiale în favoarea și 6 în defavoarea PSRM, 148 materiale în favoarea și 4 în defavoarea PP Patria, 12 materiale în favoarea și 2 în defavoarea PLR, 4 materiale în favoarea PP Renaștere, 2 materiale în favoarea BE AMUV, 5 materiale în favoarea PFP, 1 material în favoarea PVE, 1 material în favoarea PDA, 1 material în favoarea și 1 în defavoarea PPCD.

Printre radiodifuzorii care au difuzat publicitate electorală a PLDM au fost Radio-Orhei, Bas TV, TV Drochia, TV Elita, Radio Prim, TV Prim; pentru PDM – Bas TV, TV Drochia, TV Elita, Radio Prim, TV Prim, Radio-Orhei; pentru PL – Radio Prim, TV Prim, TV Elita; pentru PSRM – Bas TV, Radio Prim, TV Prim.

Media TV a difuzat cel puțin o emisiune ce a favorizat PLDM.

TV Prim a difuzat cel puțin 3 emisiuni în favoarea PLDM, cel puțin 2 emisiuni în favoarea PDM, PSRM, PPRM și cel puțin o emisiune în favoarea PP Patria, PDA.

ATV a difuzat o emisiune în favoarea PDM.

TV NTS a difuzat o emisiune în favoarea PP Patria.

TSV a difuzat cel puțin 2 emisiuni în favoarea PSRM, cel puțin câte o emisiune în defavoarea PDM, PL și cel puțin câte o emisiune în favoarea PCRM, BE AMUV.

Pervîi Prednistrovshchii a difuzat cel puțin 2 emisiuni în favoarea PSRM, cel puțin o emisiune în favoarea PCRM și a difuzat cel puțin câte o emisiune ce a defavorizat PLDM, PDM, PCRM.

TV Elita a difuzat cel puțin 2 emisiuni în favoarea PL, cel puțin câte o emisiune în favoarea PLDM, PD, PP Patria, PFP.

Bas TV a difuzat cel puțin câte o emisiune ce a favorizat PLDM, PDM, PCRM, PSRM, PP Patria, BE AMUV, PP Renaștere, PP Patrioții Moldovei, PVE, MPA.

TV Drochia a difuzat cel puțin câte o emisiune ce a favorizat PLDM, PDM, PL, PCRM, PSRM.

6. PARTICIPAREA SOCIETĂȚII CIVILE ÎN MONITORIZAREA ALEGERILOR

Campania electorală a fost monitorizată de cel puțin două grupuri de organizații neguvernamentale – Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte și Coaliția “Controlul Civic – Alegeri 30 noiembrie 2014”. În monitorizarea proceselor electorale, pe lângă Asociația Promo-LEX, în ca-

drul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte s-au implicat și Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare” (monitorizarea campaniei electorale din perspective de gen), Institutul pentru Drepturile Omului (monitorizarea respectării drepturilor electorale ale cetățenilor internați în instituțiile psihiatrice), Alianța InfoNet (monitorizarea asigurării accesibilității procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități), Asociația pentru Democrație Participativă (monitorizarea promisiunilor electorale), Asociația Presei Independente, Asociația Presei Electronice din Moldova și Centrul pentru Jurnalism Independent (monitorizarea mass-media). N-a fost făcută publică lista organizațiilor constituate ale coaliției „Controlul Civic – Alegeri 30 noiembrie 2014” și nici n-au fost acreditați observatori din partea entităților respective.

7. ZIUA PRECEDENTĂ ALEGERILOR

7.1. Buletinele de vot la data de 29 noiembrie 2014

Conform art. 49 alin. 3 al Codului Electoral, buletinele de vot tipărite se păstrează la consiliul electoral de circumscripție și se remit, în ajunul alegerilor, biroului electoral al secției de votare în baza unui act de predare.

La CEC nr. 5 Basarabeasca, numărul de buletine de vot eliberate a fost mai mare decât numărul de alegători pe listele electorale, la BESV nr. 7 cu 249 și la BESV nr. 2 cu 8. La CEC Leova s-au eliberat cu 300 buletine de vot mai mult la SV 8 Leova și 200 buletine de vot mai mult la SV 18 Cazangic.

A fost înregistrat un caz, când au fost eliberate mai puține buletine de vot, decât numărul alegătorilor de pe lista de bază, la SV 18 Bisericiani (Glodeni) au primit cu 8 buletine mai puțin.

7.2. Eliberarea certificatelor de vot la data de 29 noiembrie 2014

Conform art. 39 alin. 7 al Codului Electoral, în cazul în care alegătorul își schimbă domiciliul sau reședința în perioada dintre data întocmirii listelor electorale și data alegerilor, biroul electoral al secției de votare corespunzător domiciliului pre-

cedent, la solicitarea alegătorului și pe baza actului de identitate acceptat pentru participarea la votare, îi eliberează un certificat pentru drept de vot.

În CEC Drochia, alegătorilor le-au fost eliberate 600 certificate cu drept de vot. În 11 SV din CEC Drochia și 1 SV Soroca, nu s-a putut elibera tuturor alegătorilor certificate cu drept de vot, din cauza insuficienței de certificate.

7.3. Asigurarea infrastructurii SV la 29 noiembrie 2014

Conform p. 5, 7 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, la stabilirea localului secției de votare se va da preferință spațiilor aflate la parterul clădirilor, amplasate în locuri publice accesibile, încât să faciliteze și accesul persoanelor în vârstă și cu dizabilități; în imobilele în care se amenajează spații destinate desfășurării votării trebuie să existe mijloace de comunicații, inclusiv electronice, energie electrică, grup sanitar, mijloace de stingere a incendiilor, marcaje ale căilor de evacuare.

La data de 29 noiembrie 2014, cel puțin 24 SV din 4 CEC (Sângerei, Florești, Râșcani, Drochia) nu întrunesc toate condițiile de amenajare a acestora.

Iluminare insuficientă s-a constatat la 2 SV din CE Sângerei.

Lipsa safeului pentru păstrarea documentației electorale s-a depistat la SV 49 Florești, SV 70 Ungheni, SV 15 Șoldănești, SV 20, 22, 23 Cimișlia.

Lipsa agentului termic s-a depistat în 9 SV din CE Râșcani și în 11 SV din Drochia.

8. ZIUA SCRUTINULUI

8.1. Deschiderea secțiilor de votare

Potrivit art. 55 alin. 1 al Codului Electoral, în ziua alegerilor, la ora 07.00, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența a cel puțin jumătate din membrii biroului, verifică urnele de vot, le sigilează, verifică existența listelor electorale, buletinelor de vot, ștampilelor și întocmește un proces-verbal în două exempla-

re. Procesul-verbal este semnat de toți membrii prezenți ai biroului electoral și un exemplar se introduce în urna de vot, după care președintele declară votarea deschisă.

Majoritatea din cele 1978 SV din RM s-au deschis conform prevederilor legale. Deficiențele au tinut de întârzieri de 5–55 minute în cel puțin 32 cazuri din 12 circumscripții electorale; introducerea tardivă a proceselor verbale în urne în cel puțin 3 SV din 2 circumscripții electorale; prezența unui număr insuficient de membri în cel puțin 1 caz; neindicarea în procesul verbal al numărului de buletine de vot primite 1 caz; sigilarea cu o întârziere de 8,5 ore a urnei mobile în cel puțin 1 caz.

La 2 SV s-a constatat încălcarea procedurii de începere a votării. La SV 97 și 256 Chișinău, alegătorii au început a vota începând cu ora 06⁵⁵.

8.2. Asigurarea infrastructurii SV în ziua votării

Conform p. 5, 7 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, la stabilirea localului secției de votare se va da preferință spațiilor aflate la parterul clădirilor, amplasate în locuri publice accesibile, încât să faciliteze și accesul persoanelor în vârstă și cu dizabilități; în imobilele în care se amenajează spații destinate desfășurării votării trebuie să existe mijloace de comunicații, inclusiv electronice, energie electrică, grup sanitar, mijloace de stingere a incendiilor, marcaje ale căilor de evacuare.

Conform rapoartelor observatorilor Promo-LEX au fost identificate deficiențe în nefuncționarea telefoniei fixe și mobile în cel puțin 2 SV din circumscripții electorale diferite; lipsa agentului termic în cel puțin 11 SV din 6 circumscripții electorale; întreruperi ale curentului electric în 10 SV din 6 circumscripții electorale, iluminare insuficientă în cabinetele de vot în 1 SV; iluminare insuficientă în fața incintei SV în cel puțin 2 SV din circumscripții electorale diferite; nedotarea localurilor SV cu rampe pentru persoane cu dizabilități în cel puțin 64 SV din 5 circumscripții electorale.

Conform p. 14 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, fie-

care birou electoral al secției de votare va primi câte 2 laptopuri, conectate la rețeaua Internet, prin intermediul cărora operatorii, în ziua scrutinului, vor verifica datele de identitate ale alegătorilor în Registrul de Stat al Alegătorilor și vor înregistra faptul participării acestora la votare.

Deficiențe ale conexiunii internet s-au constatat în cel puțin 48 SV din 15 circumscripții electorale; nefuncționarea corespunzătoare a laptopurilor s-a constatat în 3 SV din 2 circumscripții electorale; nefuncționarea corespunzătoare a registrului de stat al alegătorilor s-a constatat în SV din circumscripțiile electorale Basarabeasca, Edineț, Fălești, Dondușeni, Glodeni, Hâncești, Chișinău, Orhei, Ialoveni, Criuleni, Ocnița, Drochia, Cimișlia, Strășeni.

Conform p. 23 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, urnele de vot trebuie să aibă durabilitate/durată de viață avansată, aceasta să acopere o perioadă de minim 3–4 cicluri electorale.

La deschiderea SV, în cel puțin 3 dintre acestea s-au constatat crăpături pe urnele mobile.

Conform p. 26 și 27 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de vot, securizarea urnelor de vot se realizează prin sigilare. Urnele de vot staționare și urnele de vot mobile trebuie să aibă posibilitatea de a fi sigilate prin intermediul a 4 și respectiv 2 sigilii de tip colier cu autoblocare. Codul aplicat pe sigilii se va indica în procesul-verbal privind pregătirea secției de votare. Sigiliul va include inscripția CEC și va fi marcat cu un număr de ordine format din 6 cifre, care va începe cu 0000001 și va continua succesiv.

În 15 SV din 5 circumscripții electorale, în procesul de sigilare a urnelor de vot, sigiliile s-au rupt; în 6 SV din 4 circumscripții electorale, sigilarea urnelor de vot a fost problematică, așa cum dimensiunile sigiliilor erau necorespunzătoare urnelor; la 1 SV un alegător întâmplător a rupt sigiliul la urna staționară; la 1 SV sigiliul urnei mobile s-a rupt în procesul votării; la 1 SV s-a constatat insuficiența unui sigiliu pentru urna de vot.

Potrivit p. 19 al Instrucțiunii CEC cu privire la

asigurarea infrastructurii secției de votare, amplasarea cabinelor pentru vot secret se efectuează în așa mod încât partea descoperită a acestora să fie orientată spre peretele rămas liber al localului secției de votare, la o distanță de cel mult 1 metru. Paravanul din față al cabinei trebuie să fie orientat spre văzul membrilor biroului electoral al secției de votare.

Aranjarea necorespunzătoare a cabinelor de vot, astfel încât se putea observa opțiunea de vot a alegătorului, s-a depistat în 4 SV din 4 circumscripții electorale; spațiul mic și incomod care nu asigura principiul supravegherii procesului electoral s-a depistat în cel puțin 3 SV dintr-o circumscripție.

Conform p. 21 al Instrucțiunii cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, Secția de votare trebuie să dispună de cel puțin două urne de vot staționare cu un volum minim de 80 și/sau 45 de litri și o urnă de vot mobilă cu un volum minim de 27 litri.

Din cauza asigurării SV 62 Cahul cu doar o urnă de votare, la ora 14⁰⁰, aceasta era plină cu buletinele de vot. La SV 66 UTAG, la 2 cabine de vot, s-a constatat lipsa tușierelor pentru ștampilele de vot. La SV 59 Florești a fost înregistrat un caz de dotare insuficientă cu liste suplimentare, motiv pentru care liste suplimentare au fost preluate de la BESV 44 Florești. La SV 4 Orhei a fost insuficiență de liste „votare la locul aflării”.

8.3. Întreruperea activității SV

Întreruperea activității SV s-a constatat la SV 12 și 31 ambele Călărași, unde din cauza sistării curentului electric, SV și-a întrerupt activitatea timp de 28 minute și respectiv 10 minute.

8.4. Listele electorale

Conform art. 39 alin. 1 al Codului Electoral, listele electorale, întocmite în baza Registrului de stat al alegătorilor, sunt liste ce cuprind toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază ori își au reședința pe teritoriul unei secții de votare.

Deficiențe cu privire la neincluderea tuturor alegătorilor în listele electorale de bază s-au constatat în cel puțin 11 SV din 7 circumscripții electorale.

8.5. Registrul de Stat al Alegătorilor

Potrivit p. 14 al Instrucțiunii CEC cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, fiecare birou electoral al secției de votare va primi câte 2 laptopuri, conectate la rețeaua Internet, prin intermediul cărora operatorii, în ziua scrutinului, vor verifica datele de identitate ale alegătorilor în Registrul de Stat al Alegătorilor și vor înregistra faptul participării acestora la votare.

La SV 188 Chișinău 2 alegători și SV 11 Hâncești 7 alegători nu au fost regăsiți în Registrul de Stat al Alegătorilor. Au fost înregistrate diferențe între listele de bază și registrul alegătorilor la SV 9 Căușeni – 10 alegători, la SV 2 Strășeni – 3 alegători.

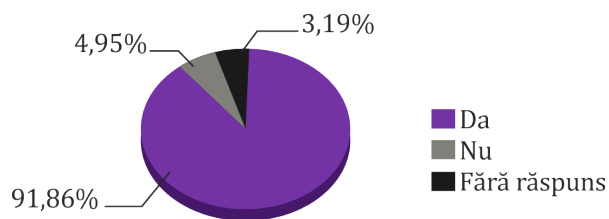
La SV 28 Chișinău în Registrul de Stat al Alegătorilor era înregistrat un alegător, care ar fi participat deja la procesul de votare, dar în listele electorale lipsea semnătura acestuia, precum și în fișa de însoțire a buletinului de identitate lipsea ștampila „Alegeri 30.11.2014”.

8.6. Perturbarea activității observatorilor la SV

În perioada campaniei electorale, au fost înregistrate cel puțin 16 cazuri de intimidare a observatorilor.

interzicerea accesului în SV – 1 caz, crearea dificultăților la înregistrare în SV – 1 caz, solicitări de înlăturare a însemnelor de identificare – 1 caz, agresiuni din partea cetățenilor – 1 caz, interzicerea de documentări foto/video – 2 cazuri în 2 circumscripții electorale, interzicerea liberei deplasări prin incinta SV – 6 cazuri în 5 circumscripții electorale, refuzul de a prezenta safeul SV – 1 caz.

Vi s-a oferit posibilitatea observării libere a tuturor procedurilor

PVT, Date statistice din ziua alegerilor

8.7. Utilizarea buletinelor de vot

Au fost înregistrate 3 cazuri de neaplicare a ștampilei „retras” pe buletinele de vot în dreptul PP Patria la SV 73, 85 Chișinău, SV 42 Hâncești.

La SV 115 Chișinău în loc să aplice ștampila „retras” pe buletinele de vot în dreptul PP Patria au aplicat ștampila „anulat”. Începând cu ora 19²⁶ alegătorilor le-au fost eliberate certificate cu drept de vot pentru a-și exercita dreptul de vot la altă SV.

Un caz de lipsă a dotării cu buletine de vot pentru persoane cu dizabilități de vedere s-a constatat la SV 128 Chișinău. La solicitarea unui astfel de buletin de vot, membrii BESV nu au putut satisface cererea alegătorului cu deficiență de vedere.

La SV 102 Chișinău un alegător a rupt buletinul de vot.

Au fost înregistrate 4 cazuri de eliberare a buletinului de vot repetat la solicitarea alegătorului – 1 caz în SV 3 Criuleni, 3 cazuri la SV 54 Cahul.

Contrar cazurilor legale privind anularea buletinelor de vot, în cel puțin 9 cazuri din 5 circumscripții electorale, buletine de vot au fost anulate pe motivul fotografierii lor de către alegători (8 cazuri) și acordare a unui buletin în plus (1 caz).

8.8. Sustragerea ștampilei „votat”

A fost înregistrat un caz de sustragere a ștampilei „votat” din cabina de vot a SV 19 Șoldănești.

8.9. Votarea cu documente necorespunzătoare

Conform art. 53 alin. 3 al Codului Electoral, votarea pe teritoriului RM se realizează în baza buletinului de identitate și pentru secțiile de votare din străinătate în baza pașaportului.

Au fost înregistrate cel puțin 13 cazuri de votare în baza pașapoartelor în 5 SV Florești (8 alegători), 2 SV Briceni (4 alegători), 1 SV Rezina (1 alegător).

Au fost înregistrate 15 cazuri de votare a alegătorilor în lipsa fișei de însoțire a buletinului de identitate în SV 72, 92, 260 Chișinău, SV 30 Rezina, SV 17 Drochia, SV 4 Ialoveni, SV 24 Cantemir, SV 19 Căușeni – câte 1 alegător, în SV 32 Cahul – 3

alegători, în SV 12 Ialoveni – 4 alegători.

La SV 72 Chișinău un alegător a votat fără vreun document de identitate și fără verificarea de către membrii BESV a fișei de însoțire a buletinului de identitate.

La SV 44 Chișinău președintele BESV a permis efectuarea votării în baza procurii prezentate de un alegător pentru alt alegător.

8.10. Neaplicarea ștampilei „Alegeri 30.11.2014” în fișa de însoțire a buletinului de identitate

În 8 circumscripții electorale au fost înregistrate cel puțin 22 cazuri de neaplicare a ștampilei „Alegeri 30.11.2014” în fișa de însoțire a buletinului de identitate.

8.11. Încălcarea principiului votului secret

Conform art. 6 al Codului Electoral, votarea la alegeri și/sau referendum este secretă, excluzându-se astfel posibilitatea influențării voinței alegătorului. Conform art. 54 alin. 1 din Codul Electoral, buletinul de vot se completează de către alegător numai în cabina pentru vot secret. Alegătorul care nu este în stare să completeze de sine stătător buletinul de vot, are dreptul să invite în cabină o altă persoană, cu excepția membrilor biroului secției de votare, reprezentanților concurenților electorali și a persoanelor autorizate să asiste la operațiunile electorale. Aceste cazuri vor fi consemnate aparte în raportul biroului electoral al secției de votare.

Au fost înregistrate 15 cazuri de încălcare a principiului votului secret. La SV 264 Chișinău, în care în procesul votării în cabina de vot a unui alegător cu deficiență de vedere a ajutat asistentul alegătorului, președintele BESV, membrul BESV și 3 observatori. La SV 68 Chișinău un membru al BESV a oferit asistență la votare unui alegător cu deficiențe de vedere și i-a arătat locul unde să aplice ștampila. În 13 cazuri în cabina de vot intrau câte 2 alegători, care nu au solicitat asistență la votare, în 9 circumscripții electorale (Leova, Florești, Cahul, Criuleni, Anenii Noi, Hâncești, Ialoveni, Nisporeni, Chișinău).

8.12. Votarea la domiciliu

Conform art. 55 alin. 4 al Codului Electoral, în cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu poate veni în localul de votare, biroul electoral al secției de votare desemnează, la cererea scrisă a acestuia, cel puțin 2 membri ai biroului care se deplasează cu o urnă de vot mobilă și cu materialul necesar votării la locul unde se află alegătorul pentru ca acesta să voteze. Cererile pot fi făcute în scris, începând cu 2 săptămâni înainte de ziua votării și până la ora 18.00 a zilei precedente votării. În ziua votării, cererile pot fi făcute în scris până la ora 15.00 dacă se prezintă și certificat medical.

Au fost înregistrate 2 cazuri de încălcare a procedurii de înregistrare în listele de votare la locul aflării la SV 85 Chișinău și SV 16 Strășeni, în care a fost acceptată cererea privind votarea la locul aflării fără certificat medical.

8.13. Scoaterea buletinului de vot din secția de votare

Potrivit art. 49 alin. 4 al Codului Contravențional, scoaterea din localul secției de votare a buletinului de vot înmănat pentru votare se sancționează.

În 2 circumscripții electorale au fost înregistrate 5 cazuri de scoatere a buletinului de vot din incinta SV.

8.14. Cazuri de fraudare a votării

Conform art. 182 alin. 1 Codului Penal, votarea unei persoane: fără a avea acest drept, fie de două sau mai multe ori, fie prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul, fie prin utilizarea unui act de identitate fals sau a unui buletin de vot fals, se pedepsește.

În SV 279 Chișinău, un alegător a venit cu fișa de însoțire a buletinului de identitate lipit din două părți. O jumătate era a proprietarului, a doua jumătate a fratelui. S-a făcut un act de constatare și i s-a interzis să voteze.

La SV 54 Chișinău, un alegător a depistat că în dreptul numelui unui alt alegător stabilit peste hotarele țării în lista de bază este pusă semnătura. Președintele la rândul său a tăiat cu pixul semnătura propriu-zisă, spunând că acum semnătura se consideră a fi nevalabilă.

În cadrul votării la locul aflării, un alegător, după exercitarea dreptului de vot a luat 3 buletine de vot și le-a introdus în urna mobilă ce aparținea SV 299 Chișinău. De către membrii BESV a fost întocmit un proces verbal prin care buletinele au fost anulate.

În SV 207 Chișinău, la înregistrarea alegătorului s-a depistat, că în fișa de însoțire i-a fost aplicată ștampila „Alegeri 30.11.2014”. Alegătorului i-a fost interzis votarea repetată, după care acesta a depus o contestație.

În SV 12 Chișinău, un alegător a solicitat de la membrul BESV buletin de vot. Când s-a verificat în listă, s-a depistat că alegătorul a votat, deoarece în lista de bază era semnătura lui.

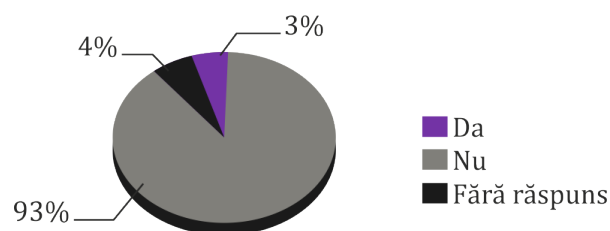
La SV 23 Glodeni, s-a depistat un caz de exercitare a dreptului de vot de către un alegător în numele altui alegător. A fost întocmit proces-verbal.

La SV 08 Florești, în urma înregistrării unui alegător în Registrul de Stat al Alegătorilor, s-a depistat că numele acestuia este prezent pe listele suplimentare în SV 59 Florești. Pe marginea acestui caz, de către membrii BESV a fost întocmit un act de constatare.

8.15. Coruperea alegătorilor

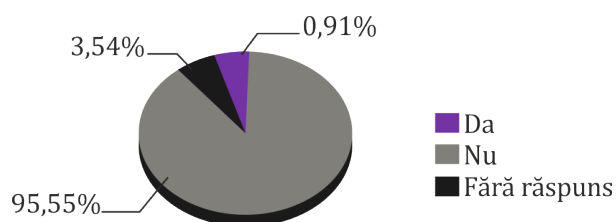
Conform art. 181¹ alin. 1 și 2 al Codului Penal, oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori alte foloase în scopul determinării alegătorului să își exercite drepturile sale într-un anumit mod în cadrul alegerilor parlamentare, locale ori în cadrul referendumului se pedepsește; În categoria bunurilor prevăzute în alin.1 sunt incluse și băuturile alcoolice, produsele din tutun și produse alimentare.

Ați constatat în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor?

PVT, Date statistice din ziua alegerilor

Ați constatat vreun caz de influență asupra alegătorilor pentru a le determina alegerea?

PVT, Date statistice din ziua alegerilor

În 5 circumscripții electorale au fost raportate cel puțin 9 cazuri de corupere a alegătorilor prin oferirea produselor alimentare, inclusiv a băuturilor alcoolice.

8.16. Dezinformarea alegătorului

La SV 8 Basarabeasca 4 alegători au fost direcționați de către membrii BESV să voteze la SV 7 Basarabeasca, pe motivul că aceștia urmează să voteze la locul reședinței. La SV 7 aceiași alegători au fost redirecționați să voteze la SV 8, din cauza că nu erau înregistrați în listele de bază.

La SV 2 Cimișlia a fost constatată o situație identică pentru 20 alegători, care au fost direcționați să voteze la altă SV. Din 20 au votat doar 2 alegători.

8.17. Împiedicarea exercitării dreptului de vot al studenților

Conform art. 84, alin. 2 al Codului Electoral, Studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ într-o localitate în care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință pot vota la orice secție de votare deschisă în această localitate, fiind obligați să respecte următoarele condiții: a) să prezinte buletinul de identitate cu fișa de însoțire; b) să prezinte carnetul de student/elev al instituției de învățământ din localitatea respectivă.

Contrar prevederilor legale, la SV 54 Chișinău președintele BESV a interzis studenților să voteze, în pofida faptului că aceștia au prezentat carnetul de student și buletinul de identitate. Președintele le-a recomandat să voteze conform

vizei de domiciliu sau vizei de reședință.

8.18. Prezența în SV a persoanelor neautorizate

Conform art. 55, alin. 8 al Codului Electoral, nici o altă persoană nu poate rămâne în incinta secției de votare mai mult timp decât este necesar pentru votare.

În ziua alegerilor, s-au depistat cel puțin 3 cazuri în 3 circumscripții electorale de aflare neregulamentară a activiștilor concurenților electorali (1 caz – PDM, 2 cazuri – PP Patrioții Moldovei).

8.19. Desfășurarea acțiunilor de agitație electorală de către membrii BESV

Conform art. 32 alin. 7 al Codului Electoral, membrii consiliilor și birourilor electorale nu pot face agitație în favoarea sau în defavoarea persoanelor ce candidează la o funcție publică eligibilă; nu pot să se implice în activități politice în susținerea vreunui din concurenții electorali.

În ziua votării, au fost înregistrate 3 cazuri în 3 circumscripții electorale de agitație electorală, efectuată de către membrii BESV (în favoarea PCRM – 1 caz, PDM – 1 caz, PPRM – 1 caz).

8.20. Afișaj electoral

Conform p. 12 al Regulamentului CEC privind modalitatea plasării publicității electorale pe panourile publicitare în perioada electorală, se interzice amplasarea afișelor electorale în încăperile în care sunt amplasate consiliile și birourile electorale și la o distanță de 50 de metri de la acestea.

S-a constatat afișaj electoral neautorizat în apropierea BESV în cel puțin 21 SV din 11 circumscripții electorale. Afișele electorale neautorizate depistate erau în favoarea PD, PSRM, PLDM, PCRM, PLR și PL.

8.21. Transportarea organizată a alegătorilor

Au fost raportate cel puțin 23 cazuri în 9 circumscripții electorale de transportare organizată a alegătorilor (vezi tabelul 5).

8.22. Agitație electorală

În cel puțin 23 SV din 12 circumscripții electorale au fost raportate cazuri de agitație electora-

lă în ziua votării. Astfel, în favoarea PSRM s-au depistat – 3 cazuri, PCRM – 4 cazuri, PLDM – 8 cazuri, PDM – 8 cazuri, PL – 1 caz.

Conform art. 55, alin. 3 al Codului electoral, persoanele care intră în localurile secțiilor de votare li se interzice să poarte și să arate ecusoane, insigne sau alte însemne de agitație electorală.

În 3 circumscripții electorale au fost înregistrate 4 cazuri de utilizare a însemnelor electorale în favoarea PLDM, BE AMUV, PL, PSRM.

8.23. Incidente

Au fost înregistrate cel puțin 10 incidente în ziua votării.

La SV 67 Ungheni, până la deschiderea SV, în procesul aplicării ștampilei „Retras” în dreptul concurentului PP Patria, observatorii PSRM și PCRM au aruncat buletinele de vot. Ulterior aceleași persoane au provocat tensiuni. A fost chemat reprezentantul forțelor de ordine.

La SV 231 Chișinău, o doamnă a încercat să voteze cu pașaport de tip ex sovietic. Deoarece i s-a refuzat votul, doamna a provocat tensiune. A fost chemat reprezentantul forțelor de ordine.

Tot la SV 231 un alegător a rupt buletinul de vot și l-a aruncat în urna staționară.

La SV 198 Chișinău, un alegător a rupt lista de bază a alegătorilor. A fost chemat reprezentantul forțelor de ordine, întocmindu-se proces-verbal.

La SV 179 Chișinău, doi alegători s-au certat în incinta secției de votare din cauza concurenților electorali.

La SV 300 Chișinău, candidatul la funcția de deputat, Oleg Cernei, a intimidat operatorii responsabili de verificarea datelor de identitate ale alegătorilor în Registrul de Stat al Alegătorilor.

În incinta SV 285 Chișinău a ars cablul de curent electric. A fost solicitată intervenția reprezentanților întreprinderii Union Fenosa, care au schimbat cablul ars.

La SV 5 Cahul, 2 alegători în stare de ebrietate au fost scoși de către reprezentantul forțelor de ordine din incinta secției.

La SV 55 Cahul s-a iscat un conflict între

reprezentanții MPA și PLDM. A fost întocmit proces verbal de către reprezentantul forțelor de ordine.

La SV 22 Edineț, echipa mobilă a venit conform listei votării la locul aflării la Spitalul de Psihiatrie. Buletinele de identitate s-au aflat la lucrătorii instituției. Observatorii au sesizat despre încălcarea procedurii de vot și drept rezultat au fost anulate cererile de votare la locul aflării.

8.24. Încalcări de procedură din partea observatorilor

Au fost înregistrate cel puțin 19 cazuri în 11 circumscripții electorale de încălcare a prevederilor legale de către observatorii locali, manifestate prin inițierea discuțiilor cu alegătorii, indicarea opțiunii de vot, agresiune verbală, agitație electorală, provocarea conflictului cu membrii BESV și operatorii BESV, sigilarea urnelor și împachetarea buletinelor de vot, verificarea documentelor alegătorilor.

8.25. Intimidarea Mass media

La SV 11 Bălți, președinte BESV a insistat ca reporterii de la postul de televiziune Publika TV să părăsească SV așa cum aceștia filmau alegători care stăteau în rând.

8.26. Închiderea secțiilor de votare

În 5 circumscripții electorale au fost înregistrate 6 cazuri de prelungire a programului de votare a alegătorilor de la 10 minute până la 2 ore. În 5 cazuri, prelungirea programului de votare s-a datorat întoarcerii tardive a membrilor BESV cu urna mobilă, și într-un caz din cauza acordării permisiunii pentru unii alegători de a vota.

8.27. Încalcări ale dreptului de asistare la activitățile organelor electorale

La SV 266 Chișinău, reprezentanții partidelor, după închiderea secției de votare au fost rugați să părăsească secția de votare. Au rămas doar observatorii.

8.28. Transmiterea copiilor proceselor verbale de numărare a voturilor

În 6 cazuri, președintele BESV a refuzat să ofere observatorului Promo-LEX copia procesului verbal de numărare a voturilor.

8.29. Sistarea curentului electric după închiderea SV

La SV 48 Bălți, la ora 02⁰² a fost sistat curentul electric, drept urmare s-a decis transferul activității la SV 1 Bălți.

8.30. Regiunea transnistreană

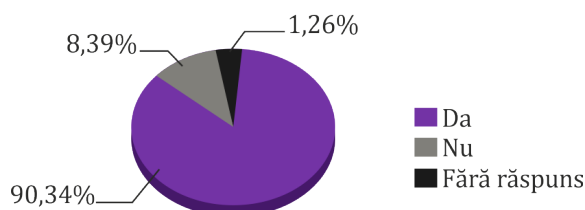
La postul de poliție din s. Corjova, miliția a oprit toate automobilele. Au fost înregistrate numerele automobilelor care se îndreptau spre SV din Cocieri și verificate portbagajele.

La postul Vamal din Varnița, echipa mobilă a BESV 41 Varnița (Anenii Noi) a fost întoarsă înapoi de către miliția locală.

9. NUMĂRAREA PARALELĂ A VOTURILOR ȘI NUMĂRAREA RAPIDĂ A VOTURILOR EFECTUATE DE PROMO-LEX

Observatorii Promo-LEX au constatat, că numărarea și totalizarea rezultatelor s-au desfășurat în conformitate cu reglementările elaborate de CEC.

Doar un membru al BESV a prezentat buletinele de vot tuturor participanților la procesul de numărare?

PVT, Date statistice din ziua alegerilor

În timpul examinării proceselor-verbale, Promo-LEX a depistat deficiențe minore în 245 din totalul proceselor-verbale din țară. Deficiențele constau în erori de calcul la cel puțin o formulă de verificare. În 157 cazuri, suma numărului de alegători nu corespundea cu numărul buletinelor de vot neutilizate și anulate. Aceasta constituia cea mai frecventă eroare.

Alte erori au fost întâlnite într-un număr nesemnificativ după cum este prezentat în tabelul de mai jos.

	$c \leq a+b$	$c \geq d$	$e=c-d$	$d=f+h$	$h=g1+...+gn$	$i=c+j$
PV corecte	1975	1971	1946	1891	1909	1821
PV viciate	3	7	32	87	69	157

Fiind comparate cu rezultatele preliminare anunțate de CEC, aceste deficiențe, în întocmirea proceselor verbale, sunt de natură minoră și exclud deplasarea sau influențarea rezultatelor pe țară. Rezultatele numărării paralele a voturilor efectuată de Efortul de Monitorizare Promo-LEX sunt prezentate în tabelul ce urmează.

10. VALIDAREA ALEGERILOR

La data de 09 decembrie 2014, Curtea Constituțională a validat rezultatul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014. Contestațiile concurenților electorali care au ținut de anularea alegerilor (solicitată de PCRM, PSRM, PP Patrioții Moldovei, BE AMUV), renumărarea voturilor (PP PCRM), redistribuirea mandatelor (Oleg Brega), au fost respinse de către Curtea Constituțională. Renumărarea voturilor a fost respinsă fiind invocat faptul că numărarea paralelă a voturilor desfășurată de Promo-LEX a confirmat rezultatele anunțate de CEC.

Toate calculele Promo-LEX exclud rezultatele din SV exteritoriale								
	PSRM	PLDM	PCRM	PDM	PL	PP PCRM	Alții	Total
PVT Promo-LEX, fără SV exteritoriale	321904	299555	276156	246162	139828	77482	168766	1529853
CEC, fără SV exteritoriale	323048	297902	276096	245837	139548	77535	–	1526879
Diferența, cifre absolute	–1144	1653	60	325	280	–53		
%, PVT Promo-LEX, fără SV exteritoriale	21.04%	19.58%	18.05%	16.09%	9.14%	5.06%	11.03%	100.00%
%, CEC fără SV exteritoriale	21.16%	19.51%	18.08%	16.10%	9.14%	5.08%		
Diferența în % cu date CEC	–0.12%	0.07%	–0.03%	–0.01%	0.00%	–0.01%		
%, numărare Rapidă statistică Promo-LEX	20.36%	20.12%	17.92%	16.24%	9.57%	4.95%		
Calculul rezultatelor CEC fără SV exteritoriale								Total
Total	327912	322201	279366	252489	154518	78716		1598518
SV exteritoriale	4864	24299	3270	6652	14970	1181		71639
CEC, fără SV exteritoriale	323048	297902	276096	245837	139548	77535	–	1526879
Rezultatele validate ale alegerilor								
% voturilor validate	20,51%	20,16%	17,48%	15,80%	9,67%	4,92%		
Nr mandate în Parlamentul RM	25	23	21	19	13	–	–	101

III. FINANȚELE CONCURENȚILOR ELECTORALI ÎN CADRUL CAMPANIEI ELECTORALE PENTRU ALEGERILE PARLAMENTARE 2014

1. ASPECTE FINANCIARE CU CONOTAȚIE ELECTORALĂ DIN PERIOADA PREELECTORALĂ

1.1. Bugetul Comisiei Electorale pentru Campania Electorală 2014

Conform Hotărârii CEC nr. 2120 din 03 septembrie 2013 cu privire la aprobarea devizelor de cheltuieli pentru anul 2014, a fost aprobat devizul de cheltuieli destinat CEC pentru organizarea și desfășurarea Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 în valoare de 52 001 130 lei. Totodată au fost prevăzuți 5 709 300 lei pentru funcționarea consiliilor electorale de nivelul doi, iar 30 855 660 lei pentru BESV. Pentru BESV din afara țării au fost alocate 4 665 080 lei. Dacă este să comparăm, pentru alegerile parlamentare din 2010, devizul de cheltuieli alocat CEC a fost de 40 285 300 lei. Prin urmare, putem constata o creștere de 29,10%.

1.2. Cadrul normativ cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale

Plafonul mijloacelor financiare virate în fondul electoral al concurentului electoral

La 07 octombrie 2014, CEC a stabilit plafonul mijloacelor financiare ce pot fi virate în fondul electoral al concurentului electoral pentru alegerile parlamentare 2014. Astfel, plafonul pentru partidele politice, organizațiile social-politice și blocurile electorale a fost stabilit de 55 000 000 lei, iar pentru candidații independenți – 2 000 000 lei.

Trebuie de menționat, că în rezultatul utilizării unei noi formule, plafonul pentru partide, organizații social-politice, blocuri electorale a fost mărit cu 60,61% comparativ cu alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010, pentru care plafonul stabilit a fost de 21 664 445 lei. Pentru candidații independenți plafonul a fost diminuat cu 7,68%, la alegerile parlamentare din 2010 acesta a fost de 2 166 444 lei.

Prin majorarea plafonului, CEC a admis indirect și creșterea marjei pentru care un concurent electoral riscă a fi exclus din cursa electorală, în cazul constatării nedeclarării sau depășirii cheltuielilor cu 5% peste plafonul mijloacelor din fondul electoral, conform art. 69 al. 4 lit. a) al Codului Electoral. Astfel, dacă în 2010 cota de 5% a constituit 1 083 222 lei, atunci în 2014 această cotă s-a majorat până la 2 750 000 lei.

1.3. Activități cu conotație electorală desfășurate până la deschiderea conturilor cu mențiunea „Fond Electoral”

Observatorii Promo-LEX au constatat 41 cazuri de activități cu conotație electorală care au fost desfășurate până la deschiderea conturilor cu mențiunea „Fond Electoral”. Respectiv și CEC a constatat acest fapt avertizând un singur concurent electoral pentru o astfel de abatere.

2. ASPECTE FINANCIARE ALE CONCURENȚILOR ELECTORALI ÎN PERIOADA CAMPANIEI ELECTORALE

2.1. Raportarea financiară

Potrivit art. 38, alin. 8, în campania electorală, CE are obligația de a prezenta, o dată la două săptămâni, organelor electorale respective rapoarte financiare, care trebuie să conțină informații referitoare la venituri și cheltuieli conform destinației.

Pentru perioada finală de raportare, din cei 26 CE înscriși inițial în cursa electorală, 24 au depus rapoarte financiare, doi concurenți electorali nu au depus nici un raport financiar, fapt pentru care unul a fost avertizat de CEC și ulterior s-a retras din cursă, iar celălalt nu a efectuat cheltuieli.

Potrivit art. 38, alin. 1a) al Codului Electoral, după începutul campaniei electorale mijloacele financiare dobândite.

2.2. Veniturile declarate ale Concurenților Electorali

Conform raportului final privind volumul contribuțiilor primite de concurenții electorali pe întreaga perioadă a campaniei electorale, din cei 26 concurenți electorali, 23 au indicat viramente în contul „Fond Electoral”. Volumul total al veniturilor declarate de către acești CE este de 116 721 720 lei.

Veniturile acumulate de cei 23 CE pe durata campaniei electorale pentru Alegerile Parlamentare 2014 au fost compuse din:

- 118 cotizații de membru (pentru doar un concurent electoral – PSRM) în sumă de 13 249 999 lei;
- donațiile a 2244 persoane fizice (pentru 21 CE) în sumă totală de 88 055 552 lei, donațiile a 4 persoane juridice în sumă de 174 746 lei pentru 4 CE (PCRM, PLDM, PLR, PPRM);
- veniturile obținute din alte surse constituie 15 266 423 lei, pentru 2 CE (PDM, PP PNT), dar care sunt virate din numele partidelor acestor 2 CE (persoane juridice);
- un concurent electoral (PPCD) a beneficiat de un credit fără dobândă acordat din partea Ministerului Finanțelor al RM în sumă de 25 000 lei. (fig.1)

În baza rapoartelor financiare veniturile indicate de PLDM sunt de 36 980 700 lei, PDM – 35

020 956 lei, PSRM – 13 249 999 lei, PP „Patria” – 12 897 000 lei, PLR – 4 632 660 lei, PP „PNT” – 4 191 423 lei, PCRM – 3 773 158 lei, PL – 3 035 690 lei, PPRM – 1 169 286 lei, PP „UCM” – 317 747 lei, BE „AMUV” – 293 520, 46 lei, PP „Renaștere” – 249 400 lei, MPA – 209 040 lei, PFP – 186 069 lei, CI Oleg Cernei – 183 200 lei, CI Pleșca Valeriu – 179 341,50 lei, PP „PCR” – 36 430 lei, CI Doga Anatolie – 36 100 lei, PPCD – 35 600 lei, PAD – 22 000 lei, PNL – 17 134 lei, PVE – 10 700 lei, PDA și PP PM – 0 lei. Pentru vizualizarea veniturilor per CE și nr. de persoane care au făcut viramente vedeți fig. 2 și fig. 3.

Pentru întreaga perioadă a campaniei electorale, potrivit rapoartelor financiare finale, PLDM a utilizat – 67,24% din plafonul maxim stabilit de CEC, PDM – 63,68%, PSRM – 24,10%, PP „Patria” – 23,45%, PLR – 8,43%, PCRM – 6,86%, PL – 3,65%, ceilalți {(5,36 %) + PP „PNT” (7,62%,)} – 12,98% (fig. 4)

2.3 Cheltuielile Concurenților Electoralii reflectate în rapoartele financiare

a. Locațiunea încăperilor

Potrivit rapoartelor financiare, la capitolul locațiunea încăperilor au raportat 13 CE, cheltuieli în sumă de 1 174 102 lei (1,01% din totalul cheltuielilor).

b. Cheltuieli de transport

Doar 7 CE au raportat cheltuieli de transport în sumă de 1 495 062,8 lei (1,28% din totalul cheltuielilor). Din această sumă, 114 062 lei

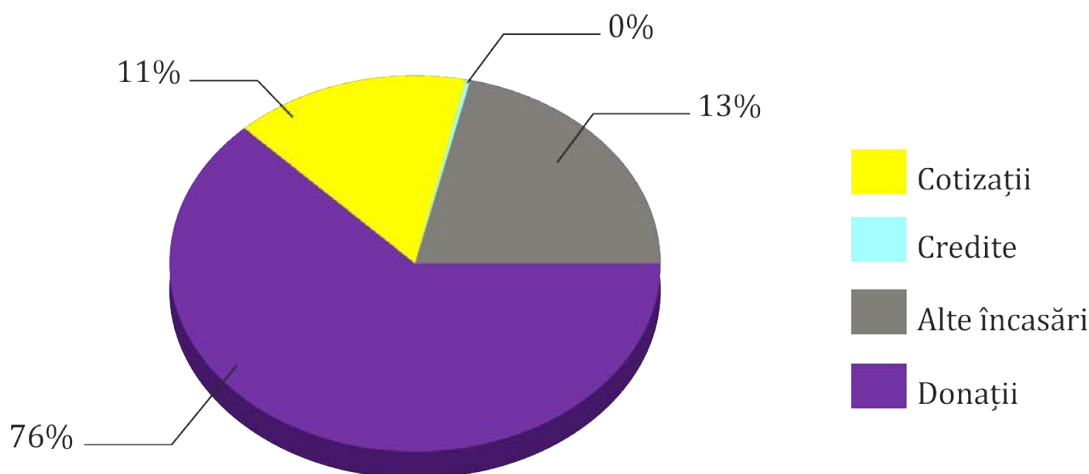

Figura 1. Sursele de finanțare utilizate de CE

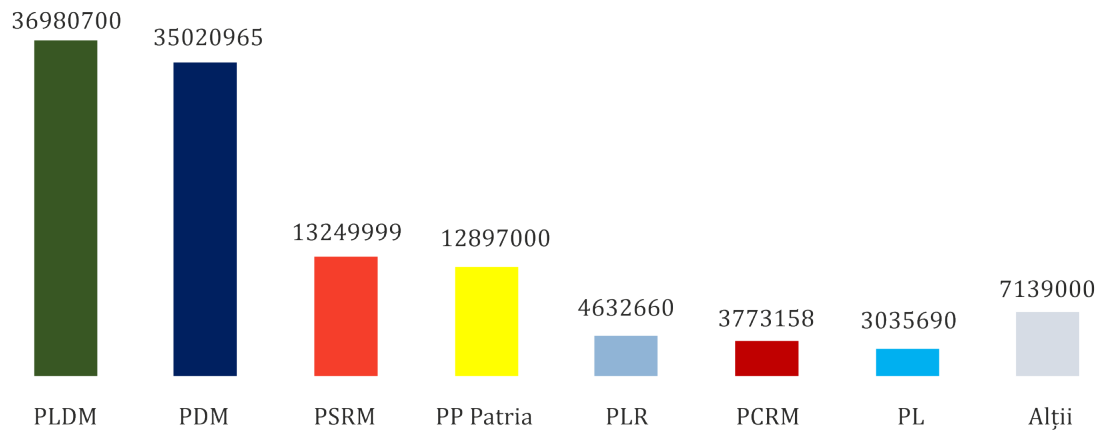

Figura 2. Veniturile concurenților electorali

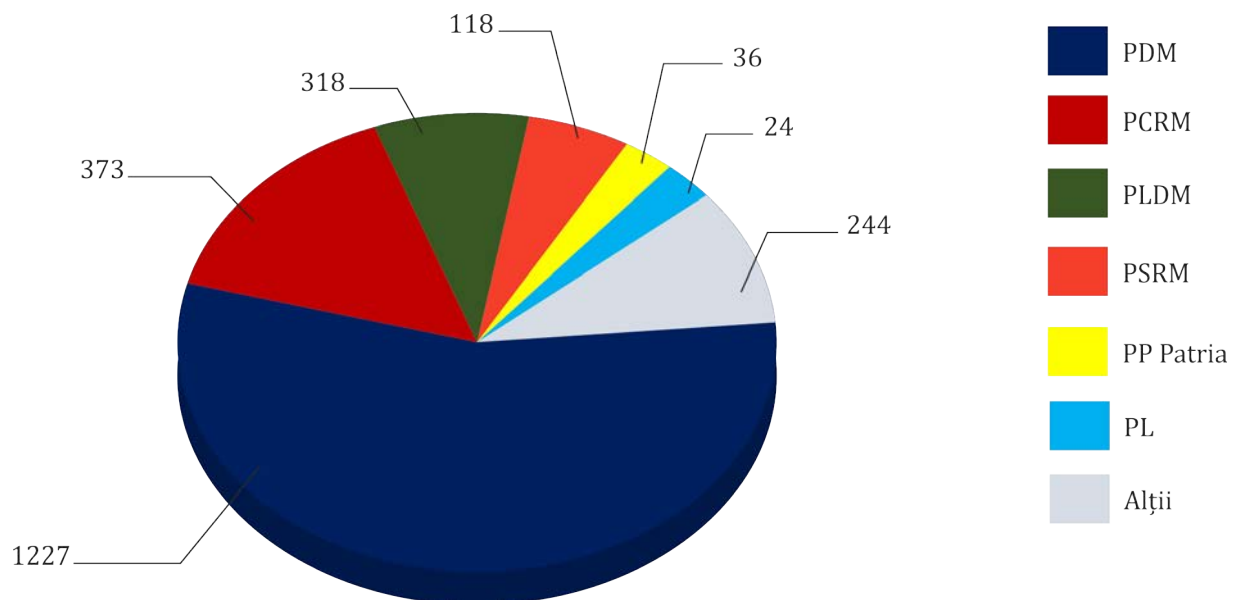

Figura 3. Numărul de persoane care au făcut viramente

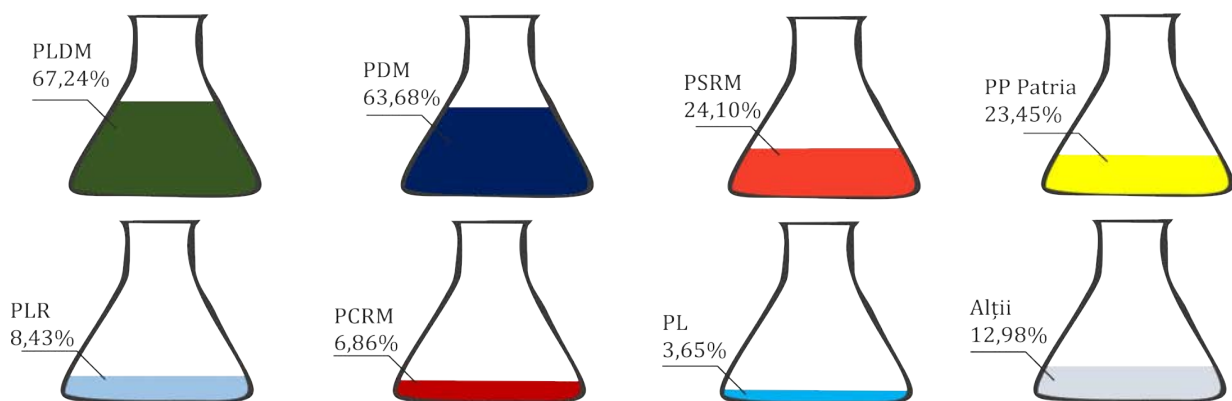

Figura 4. Ponderea totală a veniturilor din plafonul stabilit de 55 mln. lei

au fost cheltuiți pentru servicii de transport de către 3 CE (PDM, PSRM, PP Patria). Pentru combustibil, 5 CE au cheltuit 1 359 000 lei (PP Patria, PLDM, PDM, PSRM, MPA și PP Renaștere), iar pentru întreținerea mijloacelor de transport a raportat cheltuieli un singur CE (PCRM).

c. Locațiunea altor mijloace fixe și omvșd

Doar 2 CE (PCRM, PLR) au raportat cheltuieli în sumă de 22 040 lei pentru locațiunea altor mijloace fixe și omvșd (0,02 % din totalul cheltuielilor);

d. Retribuirea muncii

Doar 4 CE (PSRM, PLR, MPA, PP Patria) au raportat cheltuieli în sumă de 252 633 mii lei (0,22 % din totalul cheltuielilor) pentru remunerarea personalului.

e. Recompense

Doar un concurent electoral a raportat cheltuieli pentru recompensele voluntari/agitatori (PP Patria), în sumă de 950 125 lei (0,81% din totalul cheltuielilor).

f. Cheltuieli de publicitate

La capitolul publicitate, 22 CE au indicat cheltuieli în sumă de 105 633 580 lei (90,50 % din totalul cheltuielilor). (fig. 5)

g. Evenimente publice

Pentru evenimente publice, 7 CE au raportat cheltuieli în sumă de 2 982 898 lei (2,56 % din totalul cheltuielilor). Acești CE sunt: PDM, PLR, PLDM, PP Patria, BE AMUV, PNL și PP PNT. Doar 2 CE (PLDM și PP Patria) au raportat cheltuieli pentru onorarii artiști în sumă de 216 481 lei.

h. Servicii de consultanță

Doar un concurent electoral (PLR) a raportat cheltuieli pentru servicii de consultanță în sumă de 10 000 lei (0,01 % din totalul cheltuielilor).

i. Cheltuieli de deplasare

Nici un concurent electoral nu a raportat cheltuieli de deplasare.

j. Servicii bancare

20 CE au raportat cheltuieli la capitolul servicii bancare, în sumă de 62 690 lei (0,05 % din totalul cheltuielilor).

k. Servicii de întreținere a sediilor permanente (apă, canalizare, gaz, energie termică etc.)

Doar 2 CE au raportat cheltuieli pentru întreținerea sediilor în sumă de 3 365 lei (0,003% din totalul cheltuielilor).

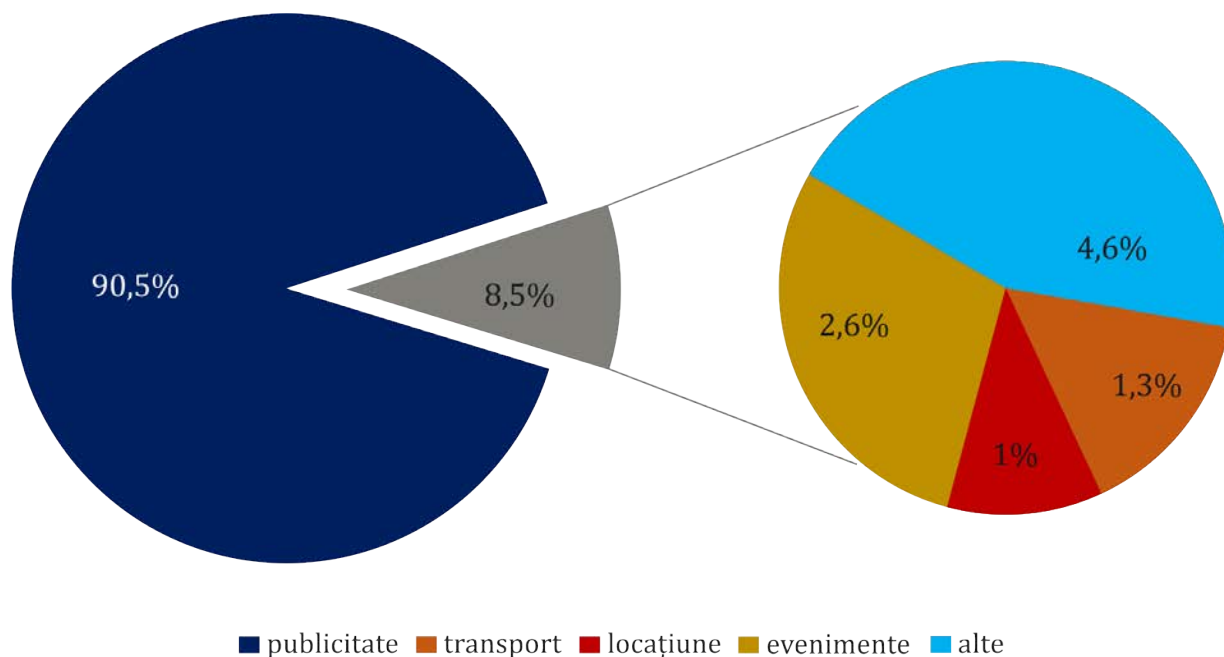

Figura 5. Ponderele cheltuielilor raportate

l. Servicii de comunicații

La capitolul servicii de comunicații au raportat 4 CE cheltuieli în sumă de 328 732 lei (0,28% din totalul cheltuielilor): PP Patria, PSRM, PP Renaștere, PNL.

m. Materiale (OMVSD, rechizite de birou)

La capitolul materiale a raportat 1 CE (PP Patria), cheltuieli în sumă de 7 618 lei (0,001% din totalul cheltuielilor).

Comparativ cu campania electorală pentru alegerile parlamentare din 2010, cheltuielile concurenților electorali au crescut de 3,55 ori în scrutinul din 2014. În campania pentru alegerile parlamentare din 2010, veniturile au fost de 32 708 084, 94 lei. Pentru vizualizarea veniturilor și cheltuielilor pentru scrutinele din 2010 și 2014, vedeți (fig. 6)

2.4. Cheltuielile Concurenților Electorali constatate de observatorii Promo-LEX, dar care lipsesc în rapoartele financiare preliminare

a. Locațiunea încăperilor

Potrivit observatorilor Promo-LEX, 15 CE au utilizat cel puțin 227 sedii în 32 de centre raionale, municipiile Chișinău, Bălți și UTAG. Pentru calcularea cheltuielilor pentru locațiune a fost luată drept bază de cal-

cul înmulțirea prețului minim de chirie lunară a unui metru pătrat de spațiu pentru perioada de activitate - 2 luni la suprafața tuturor sediilor unui CE. Prețul minim pentru chirie fiind de: 50 lei (pentru orașe și localități suburbane din componența municipiilor), 80 lei (pentru mun. Bălți) și 100 lei (pentru mun. Chișinău).

Pentru cele 227 de sedii ale celor 15 CE, constatate de observatorii Promo-LEX și în urma calculelor comparative cu datele din rapoartele financiare ale CE vizați, a fost estimat cuantumul minim real al cheltuielilor de locațiune neraportate, în valoare de 592 209 lei.

b. Cheltuieli de transport

Observatorii Promo-LEX au raportat utilizarea transportului în RM cu scop electoral de către cel puțin 10 CE. Pentru calcularea cheltuielilor de combustibil, Efortul de Monitorizare Promo-LEX a luat drept bază de calcul înmulțirea nr. de km parcurși de fiecare unitate de transport a CE raportată de observatori la tariful minim pe țară pe 1km - 4,40 lei.

Pentru parcurgerea a cel puțin 114 718 km neraportați, au fost estimate cheltuieli minime totale de cel puțin 397 723 lei.

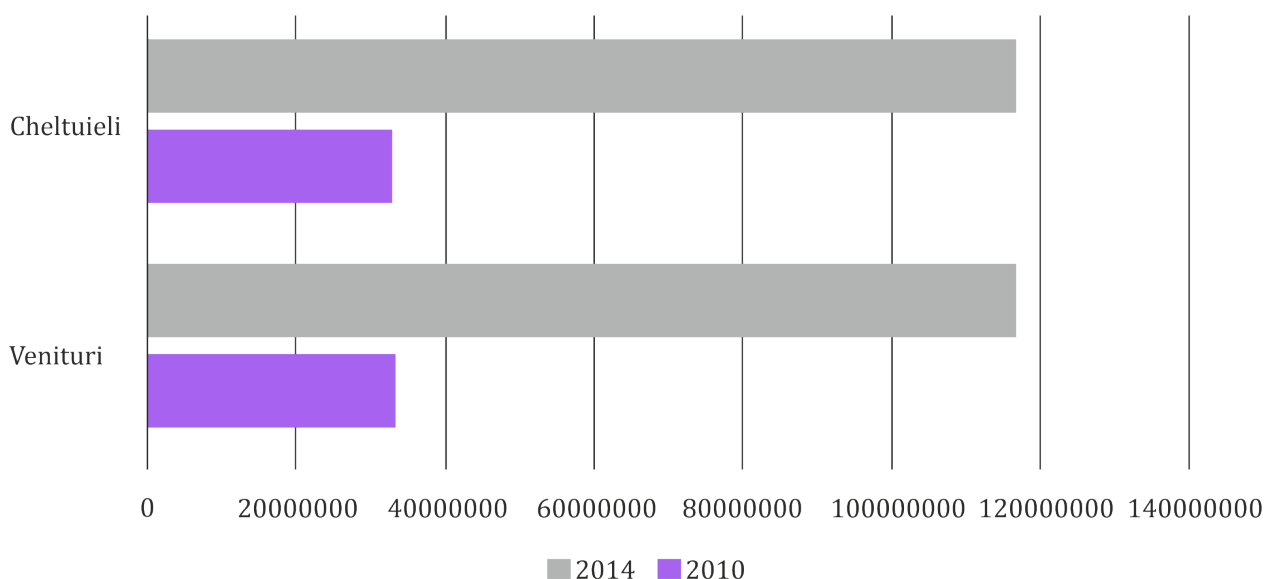

Figura 6. Analiza comparativă a veniturilor și cheltuielilor pentru campania din 2014 față de cea din 2010

c. Retribuirea muncii

Pentru calcularea cheltuielilor de retribuire a muncii, Efortul de Monitorizare Promo-LEX a luat drept bază de calcul înmulțirea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real (1650 lei pe lună, respectiv 3300 lei/ 2 luni) la nr. de angajați. Conform constatărilor observatorilor Promo-LEX, 12 CE au implicat în campania electorală cel puțin 379 angajați din reprezentanțele centrale și teritoriale ale partidelor.

Pentru retribuirea muncii a cel puțin 379 de persoane angajate de către 12 CE, au fost estimate cheltuieli minime totale de cel puțin 1 014 622 lei.

d. Recompense pentru voluntari/agitatori

La calcularea cheltuielilor pentru recompense, s-a luat drept bază de calcul nr. de voluntari ai fiecărui CE înmulțit la recompensa specifică raportată de observatorii Promo-LEX. S-a raportat implicarea a cel puțin 4032 voluntari în activitatea zilnică de agitație electorală a 10 CE și recompense cuprinse între 42 și 200 lei.

Conform estimărilor Efortului de Monitorizare Promo-LEX, suma totală neraportată pentru recompense destinate celor 4032 voluntari/agitatori, pentru o zi de agitație electorală este de cel puțin 529 378 lei. (fig. 7)

e. Cheltuieli de publicitate

Potrivit observatorilor Promo-LEX, 9 CE au omis reflectarea anumitor cheltuieli de publicitate în rapoartele financiare depuse la CEC. Pentru calcularea cheltuielilor de publicitate, a fost luată drept bază de calcul înmulțirea fiecărui tip de publicitate electorală raportată de observatorii Promo-LEX și care nu se regăsește în rapoartele financiare ale CE, la prețurile minime sesizate pe piață.

Conform verificărilor observatorilor Promo-LEX, prețul minim lunar estimativ pentru plasarea unui billboard 6x3m2 este de cel puțin 5 650 lei, unui banner 6x2m2 este de cel puțin 2 000 lei, unei unit. de poster format A3, hârtie lucioasă – 2,5 lei pentru un tiraj de 5 000, unei unit. de poster A3, hârtie mată – 1,5 lei pentru un tiraj de 15 000, costul unei unit. de broșuri, 66 pagini – 9,9 lei la un tiraj de 5 000 ex., costul unei unit. de ziar – 0,48 lei la un tiraj 100 000 ex. Prețul unui articol pe pagină A4, în presa locală variază între 1 900 și 2 900 lei, în mun. Chișinău este de cel puțin 5000 lei, în publicația VIP Magazin este de 20 000 lei.

Suma totală neraportată pentru cheltuieli de publicitate este de cel puțin 728 200 lei. (fig. 8)

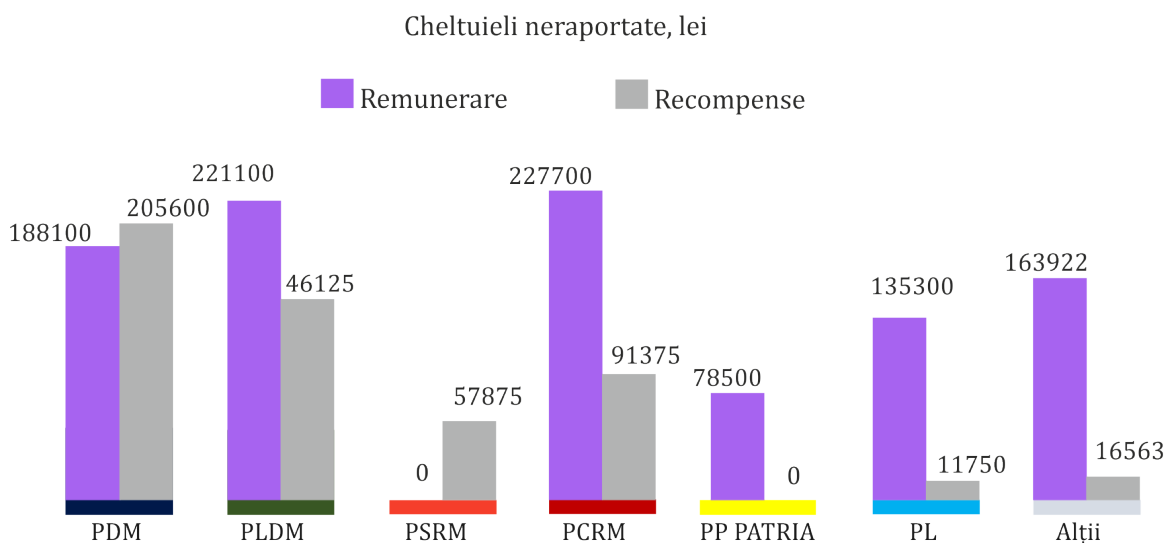

Figura 7. Cheltuieli neraportate (remunerare, recompense) estimate

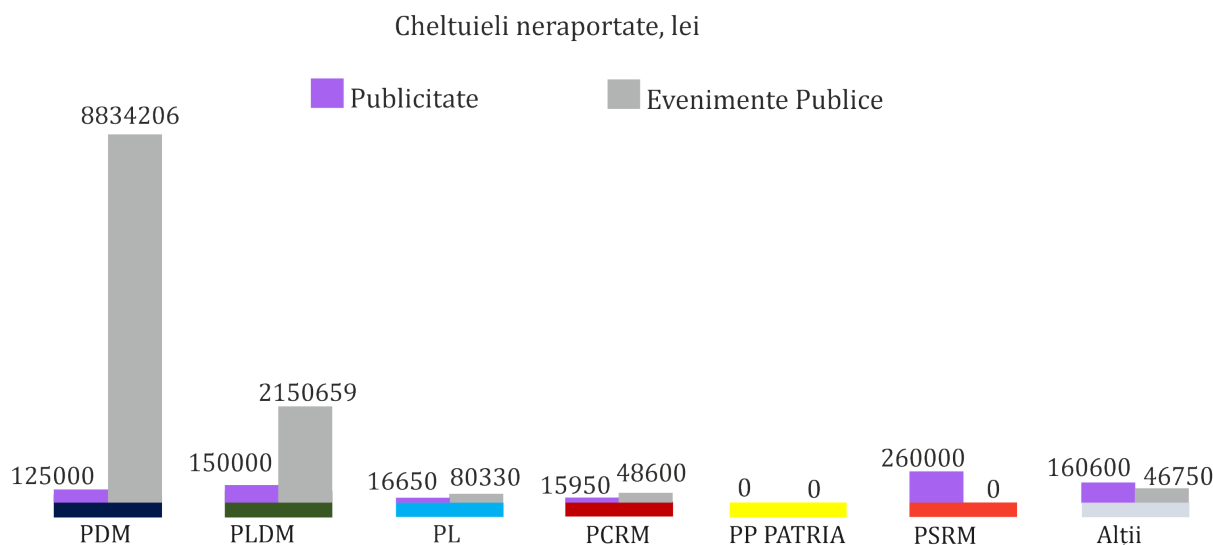

Figura 8. Cheltuieli neraportate (publicitate, evenimente publice) estimate

f. Evenimente publice

Potrivit observatorilor Promo-LEX, cel puțin 6 concurenți electorali au efectuat cheltuieli pentru organizarea a 181 concerte, 7 discoteci, 2 evenimente de lansare în campanie și 2 concerte în afara țării. Cel puțin 91 artiști au fost implicați în concertele respective. Cheltuielile pentru evenimente publice constau exclusiv din onorariile artiștilor și într-un caz din reflectarea evenimentelor în sursele mass-media.

Pentru calcularea cheltuielilor pentru evenimente/concerte electorale, a fost luată drept bază de calcul înmulțirea onorariului fiecărui artist care a evoluat pt un anumit CE la timpul de facto lucrat per eveniment. Pentru calcularea cheltuielor de reflectare a evenimentelor în sursele mass-media, calculele au fost făcute la tarifele minime stipulate în declarația privind politica editorială a canalului mass-media vizat.

Conform calculelor Efortului de Monitorizare Promo-LEX, suma totală neraportată pentru cheltuieli la capitolul evenimente publice este de cel puțin 11 160 545 lei.

g. Cheltuieli de deplasare

Cel puțin 4 CE (PLDM, PSRM, PDM și PL) au efectuat cheltuieli de deplasare în scop electoral. Deplasările au avut destinația a

cel puțin 18 orașe diferite din 6 țări. Pentru calcularea cheltuielilor de deplasare a fost luată drept bază de calcul înmulțirea tarifului minim pentru călătorie cu autocarul și tariful minim pentru cursele aeriene la nr. de deplasări și la nr. de persoane identificate drept implicate în aceste deplasări. Efortul de Monitorizare Promo-LEX a luat costuri minime pentru cursele de zbor, tur-retur: Chișinău – Moscova, estimată la 2 431 lei; Chișinău – Sankt Petersburg, estimată la 2 038 lei; Chișinău – Soci, estimată la 2 412 lei; Moscova – Tiumen, estimată la 3 983,1 lei; Moscova – Surgut, estimată la 3 347 lei; cursele Chișinău - Torino, Verona, Bologna, Milano – toate estimate la 1 870 lei; Chișinău – Atena, estimată la 3 702,6 lei; Chișinău – Paris, estimată la 4 076 lei; Curse de autocar, tur-retur: Chișinău – București, 500 lei; Chișinău – Constanța, 500 lei, Chișinău – Galați, 400 lei.

Suma totală neraportată pentru cheltuieli de deplasare este de cel puțin 49 944,6 lei.

h. Servicii de întreținere a sediilor permanente

Potrivit observatorilor Promo-LEX, 15 CE au utilizat cel puțin 227 sedii. Pentru calcularea cheltuielilor pentru servicii aferente sediilor a fost luată drept bază de calcul

înmulțirea tarifului minim lunar de energie electrică de sediu - 100 lei, apă - 54 lei, gaz - 25 lei, la nr. de sedii ale fiecărui CE și la perioada de activitate - 2 luni de zile.

Suma totală neraportată pentru cheltuieli la capitolul servicii de întreținere a sediilor este de cel puțin 77 900 lei.

i. Servicii de comunicații

Serviciile de comunicații constau din servicii de telefonie mobilă, telefonie fixă și internet. Pentru calcularea cheltuielilor pentru servicii de telefonie mobilă a fost luată drept bază de calcul înmulțirea nr. de persoane implicate în campanie din partea fiecărui CE la tarifele minime lunare pentru telefonie mobilă - 51 lei și la perioada de activitate - 2 luni de zile. Pentru calcularea cheltuielilor pentru servicii de telefonie fixă și internet, a fost luat nr. de sedii al fiecărui CE, raportat de observatorii Promo-LEX, înmulțit la tarifele minime ale acestor

servicii (telefonie fixă - tarif minim de 6 lei, internet per sediu - tarif de 110 lei) toate înmulțite la perioada de activitate - 2 luni. Suma totală neraportată pentru cheltuieli la capitolul servicii de comunicații este de cel puțin 366 344 lei. (fig. 9)

În urma calculelor efectuate de Efortul de Monitorizare Promo-LEX, a fost stabilit cuantumul total de cheltuieli neraportate, în sumă de 14 916 866 lei. De asemenea au fost calculate la estimări minime cheltuielile totale nereflectate în rapoartele financiare ale concurenților electorali. PDM nu a raportat - 9 592 846 lei, PLDM - 2 965 895 lei, PCRM - 703 917 lei, PL - 446 953 lei, PSRM - 411 636 lei, alții - 795 619 lei. (fig.10 și fig. 11)

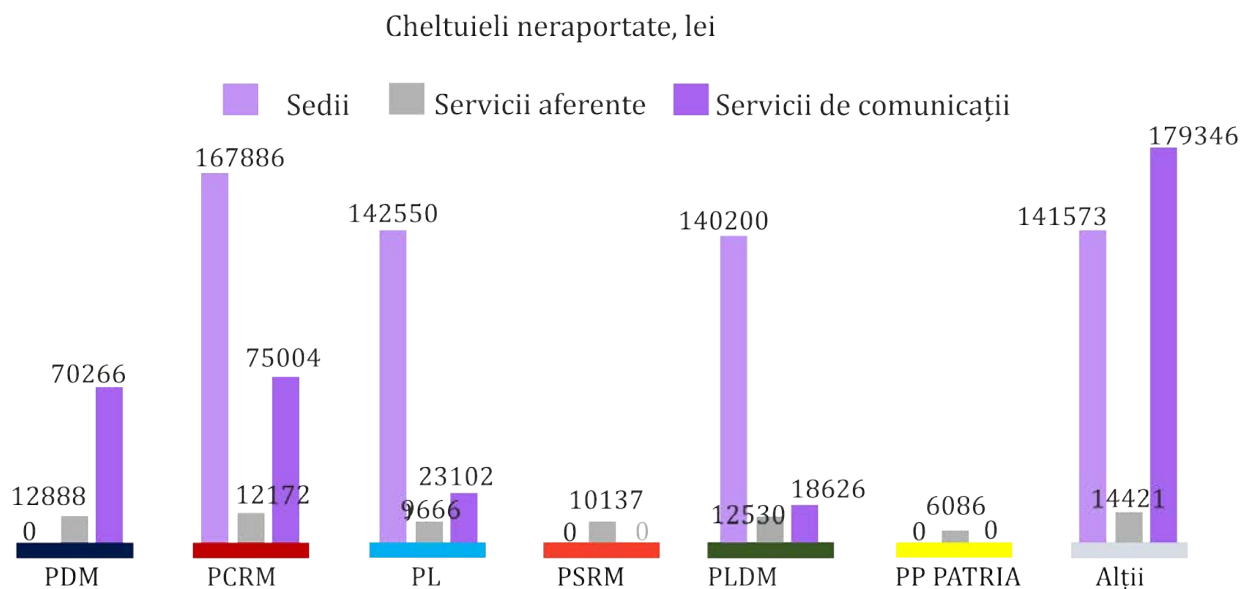

Figura 9. Cheltuieli neraportate (sedii, servicii aferente și de comunicații) estimat

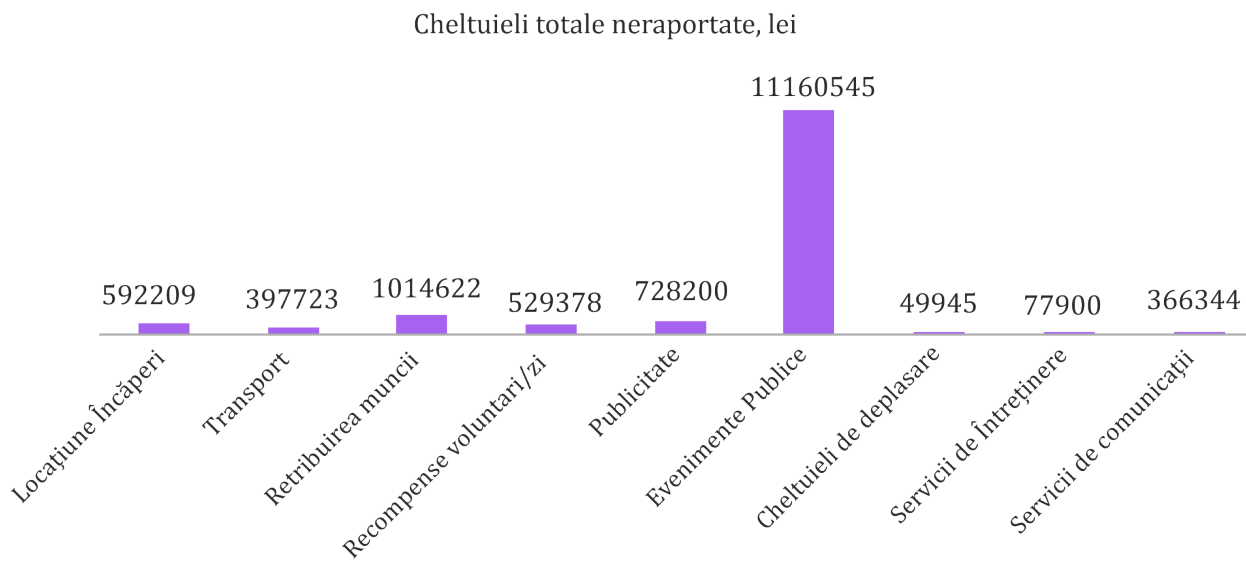

Figura 10. Cheltuieli neraportate estimate pe categorii

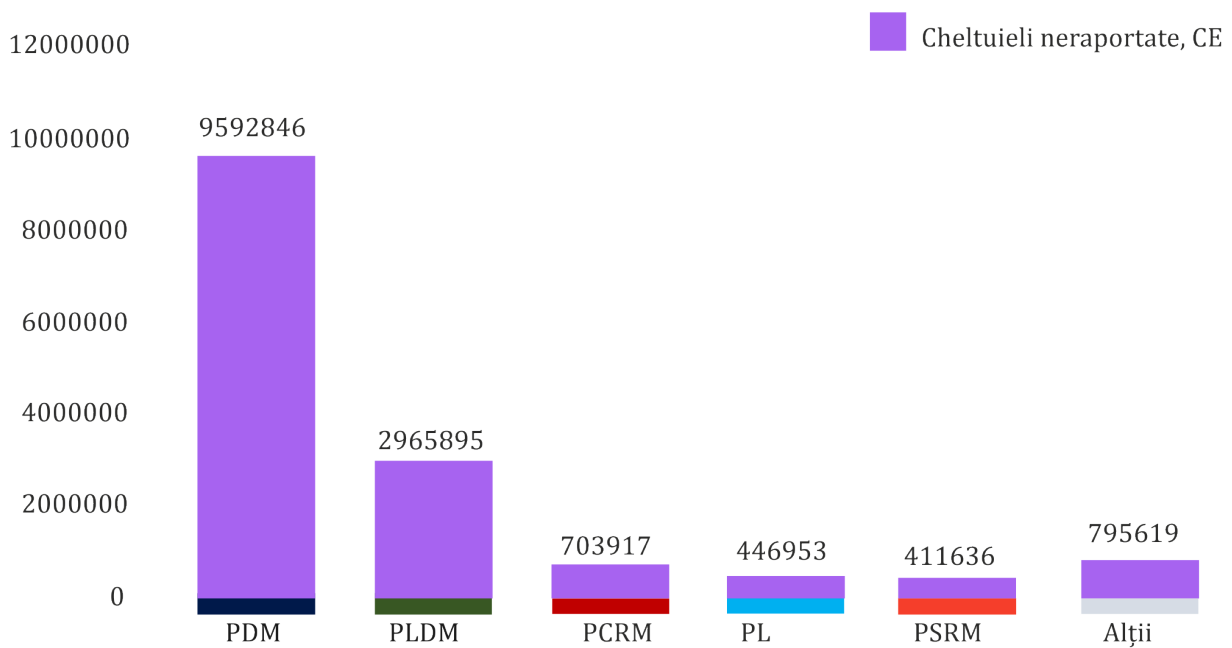

Figura 11. Cheltuieli neraportate totale estimate pe concurenți electorali

IV. RECOMANDĂRI

Comisiei Electorale Centrale:

1. Aplicarea corespunzătoare a legislației privind soluționarea contestațiilor depuse de către concurenții electorali, în scopul prevenirii pe viitor a fraudelor electorale;
2. Revizuirea mecanismului de stabilire a plafonului mijloacelor financiare pentru finanțarea campaniei electorale în vederea uniformizării acestuia;
3. Analiza deficiențelor depistate în funcționarea Registrului de Stat al Alegătorilor (conexiunea internet, problemele tehnice, calificarea operatorilor) și prevenirea situațiilor care ar pune în pericol implementarea acestuia în viitor;
4. Implementarea unui soft care să permită verificarea datelor din procesele verbale potrivit formulelor de verificare stabilite de CEC în vederea excluderii acuzațiilor de denaturare a rezultatelor votării;
5. Eficientizarea mecanismului de control al finanțării campaniei electorale și instituirea unui mecanism unic și uniform de verificare/estimare a cheltuielilor nedeclareate;
6. Inițierea procedurilor de control a surselor de venit pentru categoria de donații medii de la 75 000–100 000 lei;
7. Cercetarea minuțioasă a rapoartelor financiare depuse de concurenții electorali și calcularea exactă a sumelor calificate ca fiind nedeclareate de către concurenții electorali și/sau neincluse în rapoartele financiare;
8. Cercetarea minuțioasă a cheltuielilor suportate de către concurenții electorali peste hotarele țării și sesizarea pe aceste cazuri a organelor de drept competente conform Codului Electoral în vederea stabilirii surselor de acoperire a cheltuielilor suportate;
9. Inițierea discuțiilor privind necesitatea plafonării donațiilor în fondul electoral, inclusiv posibilitatea plafonării vărsărilor din contul partidului în fondul electoral la limita surselor financiare existente de facto în contul partidului la începutul campaniei electorale;
10. Explicarea modalității de vărsare a mijloacelor financiare din fondul partidului (persoană juridică) în fondul electoral și a modalității de reflectare a acestor tranzacții în rapoartele financiare;
11. Asigurarea unui mecanism prin care să se evite posibilitatea mascării donatorilor de facto a concurenților electorali (prin virarea mijloacelor financiare în contul partidului și ulterior în fondul electoral prin transferuri unice din contul partidului);
12. Tratarea echitabilă și uniformă în cazul confirmării alegațiilor de utilizare a mijloacelor financiare nedeclareate care depășesc plafonul stabilit de 5% sau care au sorigine externă, în vederea evitării suspiciunilor de parțialitate politică și tratare uniformă a tuturor concurenților electorali;
13. Constituirea consiliului electoral de circumscripție Bender nr. 3 și a consiliului electoral de circumscripție pentru localitățile din stânga Nistrului nr. 37;
14. Desfășurarea campaniilor de informare și educație electorală pentru asigurarea participării sporite a cetățenilor la vot, inclusiv a celor din Stânga Nistrului;
15. Constituirea, în termenele prevăzute de legislație, a secțiilor de votare pentru alegătorii din Unitatea Administrativ-Teritorială din Stânga Nistrului și informarea acestora despre modalitatea și locațiile unde își pot exercita dreptul de vot;
16. Verificarea și asigurarea funcționării BESV conform programului de lucru stabilit;
17. Asigurarea bunei funcționări logistice a BESV-urilor (laptopuri, conexiune la internet);
18. Verificarea și asigurarea protecției datelor cu caracter personal de către membrii BESV;

19. Neadmiterea implicării membrilor BESV în activități de agitație electorală.

Parlamentului RM:

20. Interpretarea legală a noțiunilor și a termenilor din Codul Electoral cu privire la anunțarea datei alegerilor, startul campaniei electorale și a agitației electorale;
21. Adoptarea în lectura a II (finală) a proiectului de lege privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale;
22. Modificarea Codului Electoral prin determinarea unei formule uniforme și constante de stabilire a plafonului mijloacelor financiare ce pot fi virate în fondul electoral al concurentului electoral, precum și instituirea răspunderii juridice graduale pentru nedeclararea ori depășirea cheltuielilor de plafon;
23. Revizuirea mecanismului de finanțare a candidaților independenți, în vederea facilitării accesului acestora în cursa electorală și oferirea șanselor echitabile în raport cu concurenții electorali (partide politice);
24. Excluderea Guvernului și MAEIE din procesul de luare a deciziei cu privire la stabilirea locației SV peste hotarele țării și doar păstrarea obligației acestora de a asigura procedurile electorale în locațiile decise exclusiv de CEC;
25. Revizuirea și aprobarea unor sancțiuni graduale pentru abaterile electorale, precum și extinderea cu precizările de rigoare a cazurilor în care este posibil de a refuza înregistrarea concurentului electoral sau de anulat înregistrarea unui concurent deja admis în cursă;
26. Revizuirea mecanismului de înregistrare a candidaților independenți în vederea facilitării accesului acestora în cursa electorală și oferirea șanselor echitabile în raport cu concurenții electorali (partide politice).

Guvernului și MAEIE:

27. Asigurarea transparenței determinării locațiilor secțiilor de votare peste hotarele țării în cazul păstrării dreptului respectiv.

APL-urilor:

28. Asigurarea echității față de candidații independenți în perioada de întocmire a listelor de subscripție;
29. Asigurarea minimă a locurilor pentru afișaj electoral;
30. Acordarea spațiilor pentru evenimente electorale în condiții de echitate și în baza normelor legale;
31. Asigurarea bunei funcționări logistice a BESV-urilor (local corespunzător, agent termic, telefonie);
32. Respectarea termenului de transmitere a listelor electorale către BESV.

Concurenților electorali:

33. Asigurarea transparenței în acumularea veniturilor și utilizarea mijloacelor financiare cheltuite în campania electorală;
34. Sancționarea disciplinară pe interior a membrilor și simpatizanților care au admis situații de evitare a raportării surselor financiare utilizate de concurentul electoral sau altor abateri electorale;
35. Degrevarea din funcții a persoanelor incluse pe listele candidaților la funcția de deputat în termenii prevăzuți de lege pentru excluderea abuzurilor de utilizare a resurselor administrative în scopuri electorale;
36. Neadmiterea utilizării resurselor administrative în campania electorală;
37. Desfășurarea acțiunilor de agitație electorală în mod corect și neagresiv;
38. Asigurarea executării obligațiilor de membri ai BESV de către persoanele înaintate de către concurenții electorali.

Organelor de Drept:

39. Cercetarea, în conformitate cu prevederile legislației contravenționale sau procesual penale, a cazurilor menționate în acest raport, care ridică semne de întrebare privind admiterea unor abateri de la prevederile legislației în vigoare;

Mass Mediei:

40. Implementarea fără abateri a Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale elaborat de către Comisia Electorală Centrală.

Consiliului Coordonator al

Audiovizualului:

41. Respectarea prevederilor legale în ce privește prezentarea raportului bi-săptămânal către CEC;
42. Elaborarea reglementărilor care ar clarifica modalitatea de oferire și utilizare de către concurenții electorali a timpilor de antenă gratuit la radiodifuzorii naționali și publici.

V. METODOLOGIA DE OBSERVARE A PROMO-LEX

Asociația Obștească Promo-LEX a avut misiunea de a monitoriza Alegerile Parlamentare din 30 noiembrie 2014 pe tot teritoriul Republicii Moldova inclusiv în partea stângă a Nistrului, activitate pentru care au fost antrenați 41 de observatori pe termen lung și 32 observatori pe termen mediu. În ziua alegerilor, Promo-LEX a delegat observatori pe termen scurt în fiecare secție de votare deschisă pe teritoriul țării. Activitatea tuturor observatorilor a fost coordonată de o echipă centrală, care a monitorizat inclusiv perioada preelectorală și cea post-electorală. Asociația Obștească Promo-LEX a desfășurat Numărarea în paralel a voturilor (PVT), Numărarea rapidă statistică (Quick Count) calitativă și cantitativă. Efortul a elaborat și publicat 4 rapoarte intermediare pe parcursul campaniei electorale, 3 rapoarte intermediare în ziua scrutinului, 1 raport de totalizare privind evenimentele din ziua scrutinului, 1 raport privind finanțele concurenților electorali și prezentul raport final.

Efortul de Monitorizare realizat de Promo-LEX este neutru și echidistant față de concurenții electorali, nu este un organ de anchetă și nu și-a asumat obligația expresă de a proba constatările observatorilor. Înainte de a fi antrenați în activitate și pe parcursul ei, observatorii Promo-LEX au fost instruiți în domeniul electoral, al observării procesului de votare și de totalizare a rezultatelor, precum și să manifeste o atitudine corectă, apolitică și imparțială în cadrul efortului de monitorizare a campaniei electorale. În acest sens, fiecare observator Promo-LEX înainte de a începe activitatea a semnat un cod de conduită elaborat și aprobat de către Rețeaua Globală a Observatori Electorali Domestici (GNDEM). Textul codului de conduită este disponibil pe pagina www.promolex.md.

Efortul de Monitorizare și-a propus observarea activităților concurenților electorali, organelor electorale, administrației publice centrale și locale, mass-mediei regionale și locale. Un domeniu prioritar de analiză a vizat supravegherea utilizării finanțelor de către concurenții electorali, în cadrul căruia au fost analizate veniturile acumulate și cheltuielile suportate și raportate de aceștia în conformitate cu prevederile legislației

naționale. Calculul cheltuielilor a fost efectuat doar în baza constatărilor observatorilor Promo-LEX, în baza posibilității documentării realiste, fiind estimate la costul minim posibil.

Drept sursă pentru elaborarea rapoartelor publice ale efortului de monitorizare au servit informațiile oficiale precum și rapoartele standardizate ale observatorilor, întocmite în baza observării directe, interviuării actorilor electorali, analizei documentelor oficiale.

Standardele internaționale la care s-a făcut referire în rapoartele efortului de monitorizare au fost cele elaborate de către ONU (Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 1966 și Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948); Consiliul Europei (Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului), Comisia Europeană pentru democrație prin drept – Comisia de la Veneția (Codul bunelor practici în materie electorală, Orientări privind finanțarea partidelor politice), Uniunea Europeană (Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene) și OSCE. Principiile de bază ale standardelor internaționale electorale sunt: alegeri universale (dreptul de a alege și de a candida), egale, libere, secrete, periodice, corecte și directe.

Monitorizarea Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 a fost desfășurată de către Asociația Promo-LEX în cadrul Programului de Monitorizare a Proceselor Democratice. Efortul de Monitorizare s-a încadrat în activitățile desfășurate de societatea civilă în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. Efortul de Monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 a beneficiat de asistența tehnică din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI) și a fost susținută financiar de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID), National Endowment for Democracy (NED), Consiliul Europei precum și Fundația Stefan Batory din resursele oferite de Fondul Solidaritate în cadrul Programului “Sprijin pentru Democrație” al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone. Opiniile exprimate în raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

LISTA DE ABREVIERI

alin. – aliniat

APL – administrația publică locală

art. – articolul

BESV – biroul electoral al secției de votare

BIDDO – Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului

Blocul Electoral AMUV – Blocul Electoral „Alegerea Moldovei-Uniunea Vamală”

c. – comuna

CAIS al CSI – Consiliul Adunării Interparlamentare al Comunității Statelor Independente

CCA – Consiliul Coordonator al Audiovizualului

CE – concurent electoral

CEC - Comisia Electorală Centrală

CECE – Consiliul electoral de circumscripție electorală

CI – candidat independent

CICDE – Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral

CL – consiliul local

com. – comandă

DJ – disc jockey

ENEMO – Rețeaua Europeană a Organizațiilor de Monitorizare a Alegerilor

EPDE - Platforma Europeană pentru Alegeri Democratice

ex. – exemplare

fig. – figura

GNDEM – Rețeaua Globală a Observatorilor Electoralilor Naționali

GUAM – Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică

INSM – Institutul Național de Standardizare și Metrologie

m² – metri pătrați

MAEIE – Ministerului Afacerilor Externe și Inte-

grării Europene

MC – moderator concert

mln – milion

MPA – Partidul Politic „Mișcarea Populară Antimafie”

mun. – municipiu

NDI – Institutul Național Democrat

NED – Fondul Național pentru Democrație

nr. – număr

omvds – obiecte de mică valoare și scurtă durată

ONG – organizație non guvernamentală

ONU – Organizația Națiunilor Unite

or. – oraș

OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

pag. – pagina

PCRM – Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

PDA – Partidul Politic „Democrația Acasă”

PDM – Partidul Democrat din Moldova

PL – Partidul Liberal

PLDM – Partidul Liberal Democrat din Moldova

PLR – Partidul Politic „PARTIDUL LIBERAL REFORMATOR”

PNL – Partidul Național Liberal

PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

PP – partid politic

PP Patria – Partidul Politic „PATRIA”

PP PCRM – Partidul Politic „PARTIDUL COMUNIST REFORMATOR DIN MOLDOVA”

PP PFP – Partidul Politic „Partidul Forța Poporului”

PP PNT – Partidul Politic „Partidul pentru Neam și Țară”

PP Renaștere – Partidul Politic „Partidul „RENAȘ-TERE””

PP UCM – Partidul Politic „Uniunea Centristă din Moldova”

PPCD – Partidul Popular Creștin Democrat

PPRM – Partidul Politic „Partidul Popular din Republica Moldova”

PSRM – Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”

PV – proces verbal

PVE – Partidul Politic „Partidul Verde Ecologist”

PVT – tabularea în paralel a voturilor

r. – raion

RM – Republica Moldova

SA – societate pe acțiuni

SRL – societate cu răspundere limitată

SV – secție de votare

TV – televiziune

UATS – Unitatea Autonomă Teritorială din Stânga Nistrului și Bender

UE – Uniunea Europeană

unit. – unități

USAID – Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

UTAG – Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia

ANEXĂ

Tabelul 1. Utilizarea mijloacelor de transport de serviciu

Concurent Electoral	Numele persoanei/ funcția/organizația	mijlocul transport	data evenimentului	locul eveniment
PDM	Dumitru Diacov, președintele de onoare PDM	Skoda RMP 009	16.10.2014	or. Fălești
			18.10.2014	or. Cimișlia
			21.10.2014	or. Călărași
		Skoda RMP 300	07.10.2014	or. Căușeni
	Hacenco Vladimir, șef Cancelaria de Stat Bălți	Skoda RMG 095	16.10.2014	c. Elizaveta (Bălți)
	Ion Plămădeală, vicepreședintele CR Leova	LVCL 02	16.10.2014	or. Leova
	Micinski Avram, președintele CR Ca- hul, Lavric Gheorghe, șef IFS Cahul	automobilul de servi- ciu a IFS CHIF 001	27.10.2014	c. Chioselia (Cahul)
	Vasile Timofte, vicepreședintele CR Călărași	Nisan CLAP 010	24.10.2014	or. Călărași
			28.10.2014	or. Călărași
	SRL Edineț – Gaz	EDBC 033, EDMG 100	07.11.2014	or. Edineț
	RED Nord – Vest	automobil de serviciu	07.11.2014	or. Edineț
	Poșta Moldovei	automobil de serviciu	07.11.2014	or. Edineț
	Rău Ilie, președintele CR Călărași	RMA 185	09.11.2014	c. Bahmut (Călărași)
	Anatolie Zolotcov, viceministrul dez- voltării regionale și construcțiilor	RMA 263	29.10.2014	c. Ustia (Dubăsari)
	Lilian Popescu, președintele CR Ialo- veni	RMA 050	17.11.2014	or. Ialoveni
			18.11.2014	c. Suruceni (Ialoveni)
				c. Dănceni (Ialoveni)
			25.11.2014	c. Mileștii Mici (Ialo- veni)
PLDM	Vitalie Rotaru, președintele CR Cri- uleni; Sergiu Ceauș, vicepreședintele CR Criuleni	CR 007	14.10.2014	c. Mașcăuți (Criuleni)
	Eduard Dragalin, vice- președintele CR Don- dușeni	Dacia DNCR 001	16.10.2014	or. Dondușeni

	Iurie Leancă, Prim ministru al RM	RMG 001	21.10.2014	or. Florești
			08.10.2014	or. Cimișlia
				c. Stil Nou (Cimișlia)
				c. Batâr (Cimișlia)
				c. Selemet (Cimișlia)
				c. Hârtop (Cimișlia)
			14.11.2014	or. Strășeni
			21.11.2014	c. Varnița (Bender)
		RMP 012	19.10.2014	or. Sângerei
		RMG 002	28.10.2014	or. Criuleni
				c. Bucșana (Criuleni)
	Vlad Filat, liderul PLDM; Maria Nasu, deputat Parlamentul RM; Andrei Usatîi, ministru sănătății; Lazăr Chircă, viceministru mediului	RMG 028	22.10.2014	c. Dobrușa (Șoldănești)
				c. Zagorna (Șoldănești)
	Lavric Gheorghe, șef IFS Cahul	automobil de serviciu CHIF 001	27.10.2014	c. Chioselia (Cahul)
	Vasile Bumacov, ministrul agriculturii și industriei alimentare	Skoda RMG 017	03.11.2014	or. Orhei
	Palihovici Liliana, deputat în Parlamentul RM	RMP 004	08.11.2014	or. Briceni
				c. Cotelea (Briceni)
				c. Pererita (Briceni)
	Ion Ștefîrță, președintele CR Orhei	RMA 165	10.11.2014	c. Ciocâlteni (Orhei)
				c. Fiodorovca (Orhei)
	Vladimir Rotari, directorul ÎS pentru fertilizarea solului	CML 802	10.11.2014	c. Ciocâlteni (Orhei)
				c. Fiodorovca (Orhei)
	Elena Covaliuc, șef adjunct Cancelaria de Stat Bălți	RMG 095	11.11.2014	or. Bălți
	Petru Știrbate, deputat în Parlamentul RM	RMP 097	14.11.2014	or. Orhei.
	Petru Voloșciuc, președintele CR Strășeni	RMA147	14.11.2014	or. Strășeni
PCRM	Șaragov Iurie, șef DAA Dondușeni	DNAE 240	22.10.2014	or. Dondușeni

	Veaceaslav Nigai, vicepreședintele CR Căușeni	automobil de serviciu RMA 072	09.10.2014	or. Căușeni
			14.10.2014	or. Căușeni
PP Renaștere	Vadim Mișin, deputat în Parlamentul RM	RMP 039	16.11.2014	or. Ocnița
		RMP 014	22.11.2014	or. Taraclia.
PL	Corina Fusu, deputat în Parlamentul RM	RMP 034	02.11.2014	or. Cimișlia
	Corina Fusu și Valeriu Muntean, deputați în Parlamentul RM		14.11.2014	c. Dubăsarii Vechi (Criuleni)

Tabelul 2. Utilizarea funcției publice

CE	Încălcarea	Locul / Data
PDM	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu funcționarii Oficiului de Ocupare a Forței de Muncă	14.10.2014 or. Șoldănești
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu funcționarii publici, profesorii, educatorii, personalul medical, consilierii locali, angajații Fabricii de confecții „Logitex – Future”	14.10.2014 c. Chișcăreni (Sângerei)
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu funcționarii primăriei, consiliului raional, lucrătorii Întreprinderii Rezina–gaz, Servicii comunale Rezina, grădinițelor și liceelor din oraș	15.10.2014 or. Rezina
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu lucrătorii SA „Taraclia Gaz”, Inspecției Fiscale Taraclia, Poștei Moldovei	17.10.2014 or. Taraclia
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu lucrătorii S.A. Bucuria și Căii Ferate	20.10.2014 or. Chișinău
	Anton Pozdîrcă (directorul din teritoriu al RED NORD), Nicolae Mândru (directorul Centrului de Poștă Șoldănești) au desfășurat în timpul programului de lucru întâlniri cu alegătorii	21.10.2014 c. Cușmirca (Șoldănești)
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu angajații INSM Chișinău	27.10.2014 or. Chișinău

	Galina Mosori, șefa FPM, a obligat lucrătorii poștali să distribuie editurile publicitare electorale ale PDM	31.10.2014 rl. Edineț
	Anastasia Sîrbu, șefa OFM, Sveatoslav Prodan, directorul Întreprinderii Silvo–Cinegetică, Maria Culeșov, directorul ADR SUD, Petru Doni, director SRL „Cimișlia GAZ” au obligat subalternii să facă în timpul programului de lucru agitație în favoarea PDM.	04.11.2014 or. Cimișlia
	Anastasia Sîrbu, sef OFM, a desfășurat în timpul programului de lucru întâlniri cu alegătorii	14.11.2014 or. Cimișlia
	Anatol Melenciuc, vicepreședintele CR, Maria Tîrgoală, șefa DGASPF, Ecaterina Beșliu Basoc, specialist cadastru și funciar au desfășurat în timpul programului de lucru întâlniri cu alegătorii	14.11.2014 or. Ialoveni
	Iurie Garas, președintele CR, Constantin Cojocari, primarul or. Edineț au desfășurat în timpul programului de lucru întâlniri cu alegătorii	16.11.2014 or. Edineț
PLDM	Ana Novic, directoarea Liceului Teoretic „Boris Dînga” din or. Criuleni, au organizat întâlnirea cu alegătorii sub pretextul adunării generale cu părinții	17.10.2014 or. Criuleni
	Eudochia Ștefîrță (șef direcția învățământ) a obligat participarea cadrelor didactice din raion să ia parte la întâlnirea cu reprezentantul PLDM	22.10.2014 c. Mîrzești (Orhei)
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu angajații DGASPF	06.11.2014 or. Ungheni
	Gheorghe Răileanu, primarul or. Cimișlia în timpul programului de lucru a organizat întâlnirea cu tinerii PLDM	12.11.2014 or. Cimișlia
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu angajații Spitalul Clinic Raional Strășeni	13.11.2014 or. Strășeni
	angajații întreprinderii „Apă – Canal” au fost obligați în timpul programului de lucru să distribuie editurile publicitare electorale ale PLDM	13.11.2014 or. Florești
	desfășurarea în timpul programului de studiu a întâlnirilor cu cadrele didactice și liceenii claselor a 12–ea	13.11.2014 or. Căușeni
	Dumitru Cebotari, primarul comunei, în timpul programului de lucru a făcut agitație electorală în favoarea PLDM și a distribuit material electorale	19.11.2014 c. Pohorniceni (Orhei)

	reprezentanții PLDM au făcut agitație electorală la Comisariatul de Poliție sub pretextul transmiterii automobilelor de serviciu	22.11.2014 or. Criuleni
	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu cadrele didactice din raion	26.11.2014 or. Șoldănești
PCRM	desfășurarea în timpul programului de studiu a întâlnirilor electorale cu cadrele didactice și studenții Colegiului de medicină	21.10.2014 or. Cahul
	Paulina Ciupac, primarul comunei, în timpul programului de lucru a făcut agitație electorală în favoarea PCRM și a distribuit material electorale	11.11.2014 c. Cașunca (Florești)
PP Patria	desfășurarea în timpul programului de studiu a întâlnirilor electorale cu cadrele didactice și studenții Colegiului Ecologic	13.11.2014 or. Chișinău
PPRM	desfășurarea în timpul programului de lucru a întâlnirilor electorale cu angajații Spitalului Clinic Raional Strășeni	10.11. 2014 or. Strășeni

Tabelul 3 Publicitate stradală

Concurentul electoral	Billboard Localități	Banner Localități	City- lights Localități	Poster Localități	Publicitate în locuri neautorizate/ Localități
PDM	20	64	1	112	80
PLDM	8	129	–	143	119
PCRM	1	5	1	47	29
PSRM	11	11	1	50	40
PL	16	24	2	15	19
PP Patria	2	12	1	10	10
PP RM	–	–	–	14	4
BE AMUV	–	1	–	5	1
PLR	5	4	1	11	6
PP MPA	–	1	–	4	1
PFP	1	2	1	2	3
PP Renaștere	3	–	1	–	1
PP PCRM	–	–	–	1	1
PP Patrioții Moldovei	–	1	–	–	–
PNL	1	–	–	1	–
PPCD	–	–	–	2	–

Tabelul 4 Cadouri electorale

CE	Cadoul electoral	Data/Locul evenimentului
PLDM	în cadrul Cupei Stejarului a donat genți, cupă, șampanie	19.10.2014 or. Hâncești
	donarea echipamentului sportiv pentru școala de box	21.10.2014 or. Orhei
	distribuirea peștelui congelat localnicilor	22.10.2014 c. Puhoi (Ialoveni)
	donarea a 4 calculatoare gimnaziului din localitate	26.10.2014 c. Porumbrei (Cimișlia)
	donarea a 10 enciclopedii și 120 cărți de literatura artistică bibliotecii orășenești	30.10.2014 or. Cimișlia
	donarea a 10 calculatoare gimnaziului din localitate, 4 calculatoare la Centrul Medicilor de familie și uniformă pentru personalul medical	04.11.2014 c. Vălcineț (Călărași)
	donarea a 5 calculatoare gimnaziului din localitate	05.11.2014 c. Băhrinești (Florești)
	donarea mijloacelor bănești pentru reparația bisericii din localitate	08.11.2014 c. Cotelea (Briceni)
	în cadrul Festivalului Regional „Ecol de la Baștină” donarea premiului bănesc	09.11.2014 or. Leova
	donarea a 70 plapume la alegători	10.11.2014 c. Corpaci (Edineț)
	donarea a 35 genți la alegători	14.11.2014 or. Rezina
	donarea a 3 cărucioare pentru persoane cu dizabilități și a 3 laptopuri la familiile social vulnerabile	21.11.2014 c. Mihailovca (Cimișlia)
	donarea a 3 cărucioare pentru persoane cu dizabilități	21.11.2014 c. Batir (Cinișlia)
	donarea mijloacelor financiare bisericii din localitate	21.11.2014 c. Abaclia (Basarabasca)
	Donație de jucării grădiniței din localitate, 12 paturi etajate, 36 canapele, 36 plapome, 4 dulapuri cu 5 secții, 10 mese, 40 scaune	24.11.2014 c. Șipca (Șoldănești)
	donarea la circa 200 persoane cu dizabilități a unei sacoșe ce conținea o soluție Fairy, un săpun, un suc	25.11.2014 or. Strășeni
	donarea – palme de plastic de culoare verde	27.11.2014 or. Strășeni
PDM	donarea mijloacelor financiare pentru schimbarea a 8 geamuri la Casa de Cultură	14.10.2014 c. Musaitu (Taraclia)
	donarea mijloacelor financiare pentru schimbarea a 3 uși la grădinița de copii	15.10.2014 c. Cairaclia (Taraclia)

	donarea premiilor pentru concurs cu ocazia Hramului Satului – berbec, iepure, cucoș	14.10.2014 c. Cabaiesti (Călărași)
	donarea mobilei pentru grădinița din localitate	15.10.2014 c. Cigârleni (Ialoveni)
	în cadrul concursului organizat cu ocazia "Balului Bobocilor" de la Liceul Teoretic „Alec Russo”, donarea premiilor bănești	17.10.2014 or. Orhei
	donarea mobilei pentru grădinița din localitate	20.10.2014 c. Răzeni (Ialoveni)
	în cadrul concertului electoral distribuirea a 100 impermeabile	22.10.2014 or. Anenii Noi
	donarea a 10 plapume la alegători	25.10.2014 c. Badragii Vechi (Edineț)
	donarea la o familie a unui frigider și altei familii a unei mașini de spălat	05.11.2014 c. Holercani (Dubăsari)
	în cadrul discotecii donarea băuturilor pentru tineri	09.11.2014 or. Căușeni
	donarea de plapume persoanelor în etate și social vulnerabile, ceasuri de perete și fețe de masă	09.11.2014 c. Gordinești Noi (Edineț)
	donarea a 70 plapume familiilor social vulnerabile	10.11.2014 or. Edineț
	donarea a 35 genți la alegători	14.11. 2014 or. Rezina
	instalarea unei mese pentru șah cu sigla PDM și a 2 bănci	17.11.2014 or. Orhei
	în cadrul acțiunii „de la ușă la ușă” distribuirea ciocolatei cu sigla PDM	20.11. 2014 or. Chișinău
	donarea mijloacelor financiare bisericii din localitate	21.11.2014 c. Bașcalia (Basarabeasca)
	donarea mijloacelor financiare bisericii din localitate	21.11.2014 c. Crestini (Basarabeasca)
PL	donarea a 30 de scaune grădiniței din localitate	13.10.2014 c. Colonița (Chișinău)
	donarea unui aragaz unei familii social vulnerabile, a 2 plapume și a unui telefon mobil	14.10.2014 c. Varnița (Anenii Noi)
	în cadrul competiției de fotbal „Cupa lui Mihai Ghimpu” donarea premiilor bănești	16.11.2014 or. Cimișlia
	donarea mijloacelor financiare pentru monumentul în memoria victimelor regimului comunist	16.11.2014 c. Rădeni (Călărași)
	donarea mijloacelor financiare pentru monumentele în memoria victimelor regimului comunist	16.11.2014 c. Slobozia Mare, c. Văleni (Cahul)
	donarea mijloacelor financiare pentru monumentele în memoria victimelor regimului comunist	21.11.2014 c. Mihailovca, c. Batîr (Cimișlia)

PSRM	donarea mijloacelor bănești pentru reparația bisericii din localitate	02.11.2014 c. Cotiujenii Mari (Șoldănești)
	donarea unui calculator la alegător	03.11.2014 c. Izvoare (Florești)
	în incinta Liceului „Cantemir”, voluntarii PSRM au distribuit cartele telefonice Moldcell,	19.11.2014 or. Râșcani
PCRM	donarea unui frigider cu 2 camere grădiniței de copii din localitate	14.10.2014 c. Cairaclia (Taraclia)
	donarea a 8 ceasuri de mână conducerii raionului	11.11.2014 or. Ocnița
PP Patria	donarea unui cazan de încălzit de încălzit, cabine de duș, jucăriilor și dulciurilor Casei de copii din localitate	10.10.2014 c. Larga (Briceni)
	donarea mijloacelor financiare pentru monumentele în memoria ostașilor căzuți în Afganistan	09.11.2014 or. Șoldănești
PPRM	degustarea produselor autohtone	18.11.2014 or. Chișinău
PLR	donarea mijloacelor financiare bisericii din localitate	02.11.2014 c. Bulboci (Soroca)

Tabelul 5 Transportarea organizată a alegătorilor

CE	SV	transportul	proprietarul	nr. rutelor efectuate
	Râbnița la Rezina	P 499 AH, P 335 BC		
PDM	SV 7 Rezina	automobilul RZ AG 655	Mihai Graur	de 2 ori
	SV 29 Rezina	automobil Reno Megan RZ AG 685	Manole Scânteian	cel puțin de 3 ori
	SV 40 Rezina	microbusul Mercedes vito REZ AV 333	șef Rezina gaz, Vutcariov	
	SV 45 Cimișlia	Nisan CIY 931		
	SV 29 Călărași	automobilul propriu CL AH.	Ion Cucuetu	3 alegători
	SV 9 Șoldănești	microbus Woltswagen T4, SS AF 977		cel puțin de 5 ori
	SV 26 Ialoveni	automobilul Dacia Logan KVL 162	Dumitru Manoilă	cel puțin de 6 ori
	SV 22 Ialoveni	microbus IL BK 343		de 4 ori
	SV 24 Ialoveni	microbus IL BK 343		de 2 ori
	SV 29 Ialoveni	microbus IL BK 343		de 2 ori
PLDM	SV 21 Ialoveni	automobilul IL BE 838	Vasile Bortă, Tudor Mereacre, CL	
	SV 41 Anenii Noi	3 autocare, unul autocar C NM 046	Iurie Apostolachi	50–60 alegatori
		o rutieră		
	SV 29 Căușeni	automobilul BMW RMA 072	Artemie Catanoi	

	SV 44 Căușeni	automobilul BMW RMA 072	Artemie Catanoi	
	SV 29 Hâncești	autocarul cu nr. HN AN 127	Serciu Guștiuc	de mai multe ori
	SV 14 Hâncești	3 automobile, unul cu nr. HN __ 001		
PSRM	SV 36 Călărași	automobilul Citroien C QS 075	Gheorghe Anghel	de 6 ori
	SV 3 Strășeni	Autocarul Scania C GE 240		alegători cu CDV din Cimișlia, Ialoveni, Călărași, Hîncești
		automobilul Mercedes Vito ST AN 818		4 ori
		automobilul BMW 525		3 ori
		automobilul Ford Tranzit galben	Petru Cazacu	1 dată

Tabelul 6 Numerele de înmatriculare ale unităților de transport utilizate în campanie

PLDM	Dacia Logan CMZ975, Dacia Logan FRAQ336, Mercedes RMG001, Volkswagen SP008, Skoda Octavia CUN014, Dacia Logan CMZ9811, nr. de înmatriculare SQW676, CNF298, CQU120, CQW212, RMG028, ȘDAE066, ȘDIS777, CNG452, Dacia Logan CNG453, Dacia Logan CMZ504, Dacia Logan CLAO866, Volkswagen FRA0176, Mercedes SGA0144, Skoda CRX656, KIA CRY305, Chevrolet Tacuma SDAH245, Dacia Logan CNG452, Honda SDVM888, Dacia Logan CSF890, Niva SDWW200, Fiat Punto SDAG970, Toyota Carina CMV072, Mitsubishi Pagero NAX011, Mercedes208 CLAR681, Ford Tranzit CLAN298, Mercedes Sprinter CLAH202, Mercedes Sprinter CLAR373, Mercedes Sprinter CLAK685, Skoda Yeti BLDR303, Skoda CSB371, Mercedes RMG, Dacia Logan SP032, MAI 0320, CVV074, ACRZ340, Dacia Logan CRN686, Dacia Logan GAQ358, WV Touareg, Toyota Land Crouser, Dacia Logan CQU852; Dacia Logan CPH450; Dacia Logan CMZ506, Dacia Logan CMZ509, Dacia Logan CMZ976, maxi-taxi SG AD 435, RSAR 025, COS 825, COS825, RSAR 025, RMP004, maxi-taxi TLAM606, maxi-taxi Mercedes COW799, Vaz 2110, CRSF 001, Dacia Logan SGAQ358, Skoda Yeti BLDR303, Skoda Superb CPF712, Dacia Logan FLAR016, Skoda RMG017, RZAD888, Toyota Land CMZ509, Toyota maxi-taxi Mercedes UNAX297, Dacia Logan CRZ094, Dacia ILBH264, Dacia Logan CPB409, Dacia Logan SGAQ358, Skoda Yeti BLDR303, Dacia Logan CMY857, KIP11, CQU120, CQO112, CQO111, KBI01, Dacia Logan CMY 536, Toyota CGO212, SGAD435, BRAU 584, CRY700, Mercedes Vito COW799, Dacia CRN686, Dacia Logan SGAQ358, Skoda Yeti BLDR303, CLAQ866, CRG719, CCW212, Dacia CRN686, VW Phaeton BLDL070, Dacia Logan SGAQ358, CKI145, KAT765, COH915, CHU799, RZAH958, RZAJ957, RZAI570, RZAG512, RZAG786, RZAI 112.
-------------	--

PDM	Autocare: CQG518, MAN COW696, KAU925, MAN COW630, MAN COW698, MAN COW639, CHAR311. Autoturisme: Vaz 2115 KPD021, Dacia Logan CQG012, Lada CPD028, Mercedes E-class CQA756, Skoda Octavia RMP009, Vaz 2109 KPD041, maxi-taxi CPX260, Niva CLAK012, BMW X5 KOK202, Skoda COC163, Mercedes ML KVD999, Mercedes CQA756, CRZ369, Mercedes Sprinter CSY288, Mercedes Sprinter CLAQ038, Skoda Octavia RMP009, Range Rover KVL299, Mercedes Sprinter CSQ999, Lada KPD039, Mercedes Sprinter ISUZU ORBC492, ORAR807, Mercedes Sprinter CRS555, Vaz 2109 KPD041, Mercedes Sprinter CSQ999, Lada KPD028, Dacia Logan CQG 012, VAZ 21015 KPD021, Lada Calina KPO049, Mercedes CPX259, CPX257, COY247, KAU716, Vay21015, Mercedes CPT034, Vaz2109 KPD041, Lada 09 KPD039, Dacia Logan COS810, Scania CQG518, Vaz 2109 CPD038, Skoda Octavia RMA263, Mercedes Sprinter CRO467, Lada KPD028, Vaz 21009, KPD022, Lada CPD 038, Mercedes-Benz Sprinter CRO467, Maxi-taxi CPT034, Lada Calina KPO049, VAZ 21009, KPD 022, Vaz 2109 KPD 041, Mercedes 208 CPS782, CQV 180, Lada KPD029, Maxi-taxi CPX299, Vaz 21009, KPD022, Lada KPD 028, Vaz 2109 KPD041, Mercedes KAU746, CQV-180, maxi-taxi CPX260, Lada KPD028, Vaz 2109 KPD041, BMW CCU127, Mitsubishi CMC070, Volkswagen KPD641, Lada KPD030, Vaz 2109 KPD041, RZ AE 475, Lada KPD028, Skoda COL182, AUDI CRL632, Dacia Logan COS810, COL182, CSO999, COC163, RMP009, maxi-taxi ARGUS-S CPA033, Volkswagen KAF446, RZAJ686, Mercedes CHAZ886, Mercedes Sprinter ORBM730, Mercedes Sprinter ORBE139, CHAR311, Mercedes CHBB206, maxi-taxi CPS782, ORBA700, CHBE384, RZAG653, RZAV333, RZAG685, RZAG663, Mercedes KAU965.
PSRM	Volkswagen FRAQ411, Suzuki TRAK914, MTZORC9, Dacia Logan CPN015, Mercedes E-class BLSU777, Deo Matiz RZAJ 903, Vaz 21099 TGOO009, Mercedes E-Class BLSU777, RZAH437, Mercedes sprinter CLAH212, Mercedes sprinter UNAW992, Skoda Superb KPS 526, Lada 21099 TGAH099, Hyundai CHBC096, Mercedes CPB999, NSAM395, CLAP520, CIY940, UNBS018, TLAM216, DBAI031, COH14, CPS782, UNAT649, Mercedes CMAM 950, Mercedes COB575, CNT318, Skoda Octavia CRS34, BMW STAZ781, KAF075, Mercedes sprinter CLAH212, CLAL898, CRJ996, CQK025, Toyota KAF075.
PCRM	Autobus TLAM216, Icarus SVAI492, ICARUS FRAL492 Skoda Superb KPC077, Mitsubishi Jeep CMR88, Chevrolet Aveo KAA037, Ford Tranzit CTX400, BMW KAV080, Lada KAA037, Mercedes SDAE191, Mercedes SDIP100, Mercedes FEAN523, Mercedes FRAP559, KAVZ FRAQ812, KAVZ SRAR446, Mercedes 208 UNAT645, Mercedes P180AH, Chevrolet Aveo KAA037, Skoda Superb BLAC001, Mercedes P180AH, Hyundai CMW464, Skoda superb RMP021, SDAG973, SDAE191, Mercedes CHBE945, Mercedes CJC035, ILBJ439, ILNZ444, CPJ887, IIAO900, C075AE, GRAB070, KAI255, HNAO219.
PP „Patria”	Wolkswagen COK493, CRF169, CPY769, Dacia Logan KRU012, Skoda Octavia UNAS 774, Range Rover KRU04, Landcruiser200 KRU01, Dacia Duster RMA164, BMV GZT387, Wolkswagen CPJ851, OCAL122, Dacia Logan KRU177, Mercedes CMZ005, Audi A8 BLDV 880.
PL	Skoda RMP034, maxi-taxi ORBM874, Mercedes CPL001, Mercedes Sprinter CMW054, Opel Astra CMS777, CMZ 444, BMV CKS857, Volvo XC90 ANBB510, BRAX841, CHAV295, Mercedes CHAY171, Toyota Highlander CLW565, Toyota Auris KVL418, BEAE238, Mercedes Benz C200 ANAS866, Mitsubishi Lancer CSAP075, Mercedes Benz TGVO777, Suzuki Vitara ANAY696, Volvo XC90 ANBB510, Mercedes Sprinter CMW054, ILVC777, KAE004.
PP „Renaștere”	Mercedes Benz TRTW001
PLR	VW Phaeton BLDL070
MPA	Maxi-taxi CMR351, Skoda CHAZ625, Volkswagen CMR351
BE „AMUV”	Mercedes CHAT412

Asociația Promo-LEX
str. D. Rîșcanu, 11, of. 41
Chișinău, Republica Moldova
tel/fax: + 373 22/ 45 00 24, 44 96 26
e-mail: info@promolex.md
web: www.promolex.md, www.monitor.md

Pentru corespondență:
C.P. 89, MD 2012, Chișinău,
Republica Moldova